

Magazyn Grupy REMONDIS

REMONDIS AKTUELL

remondis.pl

Working for the future –
neutralnie dla klimatu

PRĄD I WODÓR TORUJĄ DROGĘ DO
PROKLIMATYCZNEJ LOGISTYKI

REMONDIS
AKTUELL

online: remondis-aktuell.com

REMONDIS®

K:RE 2020E

Na sercu leży mu dobro Europy

Norbert Rethmann odznaczony Medalem Europejskim

Upiększanie miast podczas przejazdu

DataFleet dostarcza danych o ulicach i otoczeniu w celu poprawy oblicza miasta

Jak Feniks z popiołów

Rewitalizacja terenu Parady Miłości w Duisburgu

Working for the future – neutralnie dla klimatu

strona 4

Pandemia koronawirusa do- wodzi systemowego znaczenia gospodarki recyklingowej

strona 16

Nie takie łatwe

strona 28

AKTUALNOŚCI

- 4 Working for the future – neutralnie dla klimatu
- 6 Upiększanie miast podczas przejazdu
- 7 Ani trochę nie analogowy
- 8 Norbert Rethmann odznaczony Medalem Europejskim
- 9 Publiczno-prywatne usługi użyteczności publicznej: zbliżyć się – zmienić nastawienie – działać
- 10 Przyszłość zapewniona – dzięki dobremu wykształceniu zawodowemu
- 12 Kontynuacja we Frankfurcie
- 13 Potrójny sukces w powiecie Rhein-Erft
- 14 Baterie nie do śmieci!

GOSPODARKA WODNA

- 30 Opłaty na Łużycach niezmiennie od 20 lat
- 32 Łużyce są kolorowe
- 34 Udane partnerstwo w Bad Breisig
- 35 Orzeźwiająca woda dla Schwerina i na dodatek ochrona środowiska

RECYKLING

- 16 Pandemia koronawirusa dowodzi systemowego znaczenia gospodarki recyklingowej
- 18 Przeciwdziałanie zmianom klimatu za pomocą kompostu
- 20 Usunięcie pozostałości sprzed lat
- 22 „Best in class” w zakresie zrównoważonego rozwoju
- 22 Wielkie cele wymagają kompetentnego partnera
- 23 Na ostatniej prostej
- 24 Zamykanie obiegów w Szwecji
- 25 We współpracy siła!

INFORMACJE W SKRÓCIE

- 36 REMONDIS Industrie Service: trzy brawurowo zdane egzaminy końcowe
- 36 All in one: wszystkie rodzaje odpadów, wszystkie usługi i wszystkie oddziały na jednej witrynie
- 37 Minister ds. środowiska Nadrenii Północnej-Westfalii Ursula Heinen-Esser inauguruje projekt zazielenienia dachów GMVA w Oberhausen
- 37 Pierwszy instagramowy konkurs uczniów zawodu w firmie REMONDIS

USŁUGI

- 26 Projekt na lata
- 28 Nie takie łatwe

LUDZIE

- 38 Wrzuć kubek i zrób dobry uczynek
- 39 Fotorelacja

Stopka redakcyjna

Wydawca: REMONDIS SE & Co. KG // Brunnenstr. 138 // 44536 Lünen // Niemcy
T +49 2306 106-515 // F +49 2306 106-530 // remondis.com // info@remondis.com

Zdjęcia: Adobe Stock: Rawen Vision (s. tytułowa); Newmore Photography (s. 5), Adobe Stock: vegefox.com (s. 6,7); Adobe Stock: rawku5 (s. 8); FES (s. 12); Michael Block (s. 12); Adobe Stock: zaie (s. 16,17); Adobe Stock: Maxim Grebeshkov (s. 23); Adobe Stock: Grigory Bruev (s. 24); Adobe Stock: Artlana (s. 25); Ford (s. 28,29); Adobe Stock: ipopba (s. 30,31); Adobe Stock: Daniel Berkmann (s. 32,33); Foto Bad Breisig (s. 34); maxpress/Wziontek (s. 35); Landeshauptstadt Schwerin (s. 35); PIXEDEN – Pixeden.com (s. 36); zlatko_plamenov / Freepik (s. 37)

Kierownictwo redakcji: Michael Schneider, Anna Ephan, Carina Hölscher // Projekt: www.a-14.de // Druk: LUC, Selm // Przekład: Jolanta Karman-Endrich

Drogie Czytelniczki, drodzy Czytelnicy,

Mamy powód do świętowania! 30 lat jedności Niemiec. Czy może powinniśmy raczej powiedzieć: „30 lat wspólnej pracy nad jednością Niemiec”? Z historycznego punktu widzenia to stwierdzenie jest z pewnością słuszne, bowiem proces się jeszcze nie zakończył. Patrząc na niemiecką historię, niejedną może też pomyśleć, że taki proces chyba nigdy nie może się zakończyć. Każdy region ma swoją specyfikę kulturową, swoje dialekty, wrażliwe punkty i własny typ ludzi. Mówiąc kolokwialnie, od hamburskiego labskaus zawsze było daleko do bawarskiego leberkäs, tak samo jak od kolońskiego halve hahn do lipskiego leipzigiger allerlei. I tak powinno być, bo to właśnie różnice generują dynamikę, która wzbogaca nas wszystkich kulturowo i gospodarczo. Poza tym jesteśmy jeszcze dosyć młodzi. Niemcy istnieją wcale nie od tak dawna. Jako twór państwowy jesteśmy prawie 100 lat młodszy od Stanów Zjednoczonych. A to państwo, jak wiadomo, również ciągle jeszcze pracuje nad swoją jednością.

My jako przedsiębiorstwo rodzinne jesteśmy wdzięczni za to, że konstruktywnie się angażując, od samego początku mogliśmy współkształtować proces jednoczenia. Podczas gdy do dziś jeszcze nie ucichła krytyka sposobu postępowania Urzędu Powierniczego (Treuhandanstalt), który częściej likwidował niż rozwijał, naszym podejściem było i będzie szukanie rozwiązań na przyszłość razem z lokalnymi partnerami samorządowymi. Sukcesy takich partnerstw mówią same za siebie. Czy to na Łużycach, gdzie mimo spadającej liczby mieszkańców dzięki wspólnej spółce WAL Betrieb od dziesięcioleci świadczymy usługi wodociągowo-kanalizacyjne przy stałych opłatach i zabezpieczamy miejsca pracy, czy też w Schwerinie, gdzie REMONDIS ramię w ramię z samorządem miasta z wysoką efektywnością ekonomiczną realizuje usługi użyteczności publicznej w ramach partnerstwa publiczno-privatnego. A są to jedynie dwa przykłady spośród wielu innych. To przede wszystkim nasi pracownicy w regionach swoim niezwykłym zaangażowaniem osobistym przyczynili się do tego, że REMONDIS wkrótce po upadku muru berlińskiego stał się także lokalnym wschodniemieckim przedsiębiorstwem rodzinnym i jako takie jest postrzegany w nowych lokalizacjach. A na marginesie warto wspomnieć, że część rodziny już bardzo wcześniej przeniosła na trwałe swoje centrum interesów życiowych z westfalskiego miasta Selm do Meklemburgii-Pomorza Przedniego. Jedność musi być aktywnie praktykowana, tak samo jak rozwój zrównoważony. W tych obu obszarach REMONDIS ma duże kompetencje i jest zorientowany na przyszłość.

Ludger Rethmann, prezes zarządu REMONDIS

Jasne jest jednak również, że, tak samo jak wcześniej, jest jeszcze dużo do zrobienia. Recesja spowodowana koronawirusem w dramatyczny sposób obciąża budżety niemieckich gmin. Według Federalnego Urzędu Statystycznego deficyt finansowy miast i gmin w pierwszym półroczu 2020 r. wyniósł 9,7 mld euro. Dla porównania – rok wcześniej deficyt ten był na poziomie minus 0,3 mld euro. Powodem tego negatywnego rozwoju sytuacji gospodarczej jest silny spadek wpływów do kas samorządowych w drugim kwartale 2020 r. W okresie od kwietnia do czerwca br. gospodarka niemiecka, jak nigdy wcześniej, odnotowała spadek o 9,7 proc. Jest to jeszcze jeden argument za tym, żeby zastanowić się na przyszłość, jak można by było odciążyć budżety. Nie musi się wszystkiego robić samemu, oferta pomocy ze strony sektora prywatnego leży na stole. Zwłaszcza wysokokosztowe usługi publiczne, czy to w zakresie zagospodarowania odpadów, czy zaopatrzenia w wodę, kwalifikują się do tworzenia wspólnych spółek publiczno-privatnych świadczących usługi użyteczności publicznej. Wykazałem to na wielu przykładach w książce napisanej razem z prof. dr Michaelem Schäferem, emerytowanym profesorem gospodarki komunalnej na Uniwersytecie w Eberswalde, nie pomijając przy tym przykładów negatywnych. Bowiem, jak wiadomo, na błędach można się uczyć i wyciągać wnioski na przyszłość. I nad tym właśnie pracujemy razem z naszymi przyjaciółmi i partnerami w nie tak już zupełnie nowych krajach związkowych, w Europie i na całym świecie.

Życzę przyjemnej lektury niniejszego numeru i pozostania w dobrym zdrowiu.

Ludger Rethmann

Ludger Rethmann

Working for the future – neutralnie dla klimatu

REMONDIS INTENSYFIKUJE SWOJE ZAANGAŻOWANIE NA RZECZ PROKLIMATYCZNEJ LOGISTYKI

Po pierwszej wymianie części floty na czyste pojazdy do wywozu odpadów zasilane zeroemisyjnym biogazem – o czym pisaliśmy w ostatnim numerze REMONDIS AKTUELL, REMONDIS konsekwentnie kontynuuje swoje starania w kierunku przejścia na logistykę wywozową jak najbardziej neutralną dla klimatu. Obecnie w aglomeracji kolońskiej po raz pierwszy jest w użyciu śmieciarka z napędem akumulatorowym. Podobny test miał już miejsce w połowie br. w Szwajcarii. A w dolnosaksońskim mieście Gifhorn perspektywicznie wypróbowuje się wodór i napęd na ogniwa paliwowe. Tak czy inaczej już dziś widać, że dni silników spalinowych także w branży recyklingu są policzone.

W REMONDIS w Kolonii rozpoczęły się praktyczne testy elektrycznego pojazdu produkcji Mercedes-Benz – eActrosa. Na razie REMONDIS używa eActrosa, 25-tonowej ciężarówki o zasięgu ok. 200 km, do transportu nowych, uszkodzonych lub naprawionych kontenerów na odpady. W pełni elektryczny eActros ma jeździć także po trasach, które są zamknięte dla ruchu konwencjonalnych samochodów ciężarowych. Akumulatory eActrosa są ładowane w godzinach nocnych w zajezdni REMONDISU w dzielnicy Rodenkirchen.

REMONDIS wypróbowuje eActrosa razem z działającym w logistyce przedsiębiorstwem siostrzanym Rhenus w ramach wspólnego projektu testowania alternatywnych napędów. W związku z wysokim udziałem trybu ruchu z ciągłym rozprzedaniem i zatrzymywaniem i dającymi się dobrze zaplanować kursami dziennymi komunalne użytkowanie pojazdu w warunkach miejskich idealnie nadaje się do wypróbowania elektrycznego napędu eActrosa. Stephan Krings, dyrektor REMONDIS Rheinland, zauważa: – Dla nas jako największego przedsiębiorstwa branży gospodarki odpadami w Niemczech rozwój zrównoważony i oszczędność zasobów są głównymi filarami naszej filozofii i kształtują każdy segment działalności firmy REMONDIS. Pojazd eActros, w pełni wpisując się w tę filozofię, ma wypełniać swoje zadania w zakresie usług komunalnych – także w strefach zamkniętych dla ruchu pojazdów z napędem dieslowskim – cicho i w sposób przyjazny dla środowiska. Razem z naszym przedsiębiorstwem siostrzanym Rhenusem nie kryjemy zadowolenia z możliwości użytkowania eActrosa w śródmieściu Kolonii i jesteśmy bardzo ciekawi, jakie będą reakcje naszych kierowców.

Od lewej: Heinz Uliczka, kierownik ds. sprzedaży samochodów ciężarowych Mercedes-Benz region Dortmund, Wuppertal i Kolonia, Sascha Hähnke, dyrektor Rhenus Transport GmbH, Stephan Krings, dyrektor REMONDIS Rheinland, i Peter Lindlar, dyrektor REMONDIS Wertstoffrecycling GmbH z siedzibą w Kolonii, podczas przekazywania eActrosa

„eActros przedstawia się zatem jako lokalna, zeroemisyjna alternatywa do transportu dystrybucyjnego na obszarach miejskich”.

Sascha Hähnke, dyrektor Rhenus Transport

Sascha Hähnke, dyrektor Rhenus Transport mówi: – Dla nas w Rhenusie „zielona logistyka” wynika z naszych podstawowych wartości i naszego postrzegania siebie jako globalnego dostawcy usług logistycznych. Stąd też ochrona środowiska i odpowiedzialne gospodarowanie zasobami są naturalnymi elementami naszej strategii. Z tego też względu jest dla nas takie ważne testowanie alternatywnych technik napędu i stosowanie najlepszych dostępnych technologii.

Jedną z licznych obserwacji, które poczyniono w pierwszej fazie testów, jest stwierdzenie, że deklarowany ok. 200-kilometrowy zasięg eActrosa okazał się całkowicie realistyczny – i to niezależnie od stanu załadowania, profilu trasy i topografii terenu. Pojazd eActros w niczym nie ustępuje tradycyjnym samochodom ciężarowym z silnikiem diesla pod względem dyspozycyjności i osiągnięć w ruchu miejskim, na autostradach i na trasach międzymiastowych, i to zarówno podczas upałów, jak i chłódów. Korzyścią dla kierowców jest, że pojazd jeździ cicho, a prowadzi się go przyjemnie i spokojnie. Dzięki rekuperacji odzyskuje się energię elektryczną i chroni hamulce. eActros przedstawia się zatem jako lokalna, zeroemisyjna alternatywa do transportu dystrybucyjnego na obszarach miejskich. Baterie można całkowicie naładować prądem o mocy 150 kW w ciągu 2 godzin.

REMONDIS Schweiz także testuje e-pojazdy

Także i w Szwajcarii latem br. rozpoczęło się pierwsze testowanie elektrycznego pojazdu do zbiórki odpadów. Jest nim prototyp firmy Futuricum, testowany przez firmę K. Müller AG – spółkę córkę REMONDIS, w jej siedzibie w Wallisellen. Osiągi operacyjne odnotowane podczas kursów dziennych na obsługiwanym terenie zostały w teście ocenione bardzo pozytywnie. Nie można jednak zapominać o ekonomiczności. Stosunkowo wysoka cena takich pojazdów w Szwajcarii jak na razie przemawia przeciwko ich masowemu zakupowi.

REMONDIS Gifhorn – wodór jako kolejna alternatywa

W długookresowej strategii dekarbonizacji floty pojazdów użytkowych nie może też zabraknąć wodoru. Dlatego też REMONDIS we współpracy z producentem nadwozi – firmą FAUN we wrześniu br. rozpoczął jazdy pomiarowe, które dostarczą danych przygotowujących wykorzystanie pojazdów na paliwo wodorowe. Jazdy pomiarowe mają potrwać do końca roku. Uzyskane wyniki posłużą do planowania logistycznego i dostarczą informacji co do wymagań pod adresem techniki samochodowej. W Bremerhaven już od 2017 r. w ramach dofinansowanego przez państwo projektu pilotażowego REMONDIS Nord w kooperacji z firmą FAUN w swojej spółce córce BEG z powodzeniem użytkuje elektrośmieciarkę. W przypadku rozwiązania wodorowego ta właśnie technologia napędu jest uzupełniana o ogniwo paliwowe i zbiornik wodoru, co ma zapewnić większy zasięg także na terenach wiejskich. Użytkowanie pojazdów wodorowych w branży gospodarki odpadami może się w ten sposób skutecznie przyczynić do osiągnięcia lokalnych celów klimatycznych.

Transdev w Niderlandach stawia na elektryczne autobusy

Transdev w Niderlandach stale rozbudowuje swoją flotę autobusów elektrycznych. Po Eindhoven, gdzie w barwach Transdevu kursują już wyłącznie elektro-autobusy, spółka w dniu 11 lipca 2021 r. wystartuje także w regionie Gooi i Vecht z kompletną flotą składającą się z 74 pojazdów elektrycznych. A do końca 2020 r. dalsze 156 autobusów elektrycznych Transdevu wyjedzie w Niderlandach na ulice Haarlemu i Amsterdamu.

REMONDIS®
WORKING FOR THE FUTURE

Upiększanie miast podczas przejazdu

INTELIĞENTNY, INNOWACYJNY I UKIERUNKOWANY NA KLIENTA – PROGRAM DATAFLEET DOSTARCZA DANYCH O ULICACH I OTOCZENIU

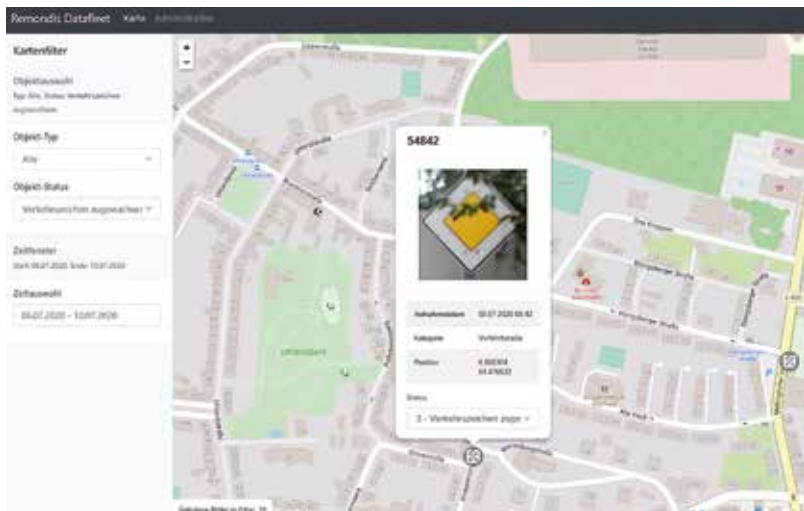

Wyobraźmy sobie, że pojazd do zbiórki odpadów podczas ich odbioru rejestruje za pomocą kamery i specjalnego oprogramowania zarośnięte, zabrudzone lub uszkodzone znaki drogowe, wyblakłe oznakowania na jezdni albo nawet wyboje na drogach i podniesione płytki chodnikowe. Następnie te zebrane dane po ich przetworzeniu w sposób zautomatyzowany i zgodny z polityką ochrony danych są cyfrowo udostępniane miastu, które w krótkim czasie zleca wykonanie napraw.

DataFleet, pierwszy produkt Hubu Innowacji REMONDIS, coś takiego właśnie umożliwia. W dosłownym tego słowa znaczeniu – podczas przejazdu. Na przykład podczas kursu po mieście, w czasie którego śmieciarki regularnie objeżdżają praktycznie wszystkie ulice miasta lub powiatu, docierając do najodleglejszych zakątków.

Normalnie to tak zwani obchadzacze na zlecenie gminy pieszo lub samochodem obchodzą lub objeżdżają ulice miasta, notują usterki i przekazują je, często jeszcze w formie papierowej, do właściwego organu. Dzięki programowi DataFleet, który od trzeciego kwartału br. jest oferowany w sprzedaży przez REMONDIS Digital Services GmbH i od niedawna znajduje zastosowanie w wielu regionach, dzieje się to w sposób zautomatyzowany i efektywny. System ten daje gmi- nom, które mają obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego, prawdziwą wartość dodaną. Aktualnie program DataFleet jest przyuczany do nowych zastosowań – w następnym kroku ma na przykład automatyczne rozpo- znawać nielegalne skupiska śmieci. Opracowania kolejnych możliwości zastosowań dokonuje się przy tym zawsze w oparciu o regularną i bezpośrednią wymianę informacji z klientami i użytkownikami.

DataFleet – program, który czyni miasta bardziej bezpiecznymi i czystymi. Program wykorzystuje optyczny system czujników w połączeniu ze sztuczną inteligencją i rejestruje w pojeździe w sposób zautomatyzowany, zgodny z przepisami o ochronie danych i zgodnie z potrzebami informacje o usterkach i wadach. Następnie dane te wraz z właściwym fragmentem zdjęcia i współrzędnymi geograficz- nymi wędrują do bazy danych działającej w chmurze. Stąd mogą być one pobrane przez gminy i spółki Grupy REMONDIS

Ani trochę nie analogowy

JUŻ OD ROKU DZIAŁA W HAMBURGU HUB INNOWACJI REMONDIS

Dane, programy, internet rzeczy, sztuczna inteligencja – to jest świat, w którym porusza się nowy Hub Innowacji REMONDIS (RIH). Pięciu młodych pracowników hubu, umiejscowionego w dziale Business Development kierowanym przez Svena Averhage'a, zajmuje się w biurze coworkingowym w Hamburgu oceną i wdrażaniem pomysłów na aktualne i nowe usługi świadczone przez REMONDIS.

– Nadrzędnym celem RIH jest opracowywanie rozwiązań nadających się do wprowadzenia na rynek. Znaczy to, że my nie chcemy jedynie wypróbować nowych technologii, ale chcemy wdrażać takie pomysły, jakie przedstawiają dla firmy REMONDIS potencjalną cyfrową wartość dodaną – wyjaśnia dr Felix Thiele, który w ubiegłym roku wspólnie z Johannesem Schönem i Danielem Natrupem zapoczątkował działalność RIH. W międzyczasie powstał już pierwszy rynkowy projekt o nazwie DataFleet, który jest oferowany komercyjnie przez nowo utworzoną spółkę REMONDIS Digital Services GmbH. Inne projekty zajmują się analizą wspomaganą sztuczną inteligencją materiału filmowego z diagnostyki sieci kanalizacyjnej kamerą TV, wykorzystaniem analiz danych w celu optymalizacji pracy stacji pomp lub opracowaniem dynamicznych planów tras odbioru odpadów w oparciu o technologię czujników monitorujących poziom zapelnienia pojemników. W programie prac zespołu znajduje się również rozpoznawanie za pomocą środków technicznych i optycznych w kombinacji ze sztuczną inteligencją nieprawidłowego wyrzucenia do bioodpadów innych odpadów. Od niedawna eksperci cyfrowi współpracują również przy doskonaleniu międzynarodowej platformy usług kontenerowych Redoo.

Optymalizowanie ofert i strategiczne akwizycje

Przy wdrażaniu projektów RIH często współpracuje z wyspecjalizowanymi firmami zewnętrznymi oraz startupami, co stanowi podstawę do potencjalnego nabywania strategicznych udziałów w młodych przedsiębiorstwach. W tym celu hub prowadzi bazę danych zawierającą informacje o startupach, które gdziekolwiek na świecie działają w obszarach recyklingu, gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej i usług, czyli w obszarach działalności firmy REMONDIS. Zespół RIH jest tym samym centrum kontaktowym dla wewnętrznych pomysłów i zewnętrznych startupów lub też innych podmiotów, które chciałyby nawiązać kontakt z REMONDIS w sprawach związanych z innowacyjnymi tematami. Niedawno REMONDIS nabył udziały w spółce Westphalia DataLab z Münsteru. To przedsiębiorstwo z zespołem około 50 pracowników postawiło sobie za cel upowszechnienie zalet sztucznej inteligencji za pomocą oprogramowania. Jak się okazuje – z sukcesem: Center Smart Services politechniki RWTH Aachen niedawno bowiem wyróżniło münsterską firmę jako „czempiona uczenia maszynowego”.

„Chcemy wdrażać takie pomysły, jakie przedstawiają dla firmy REMONDIS potencjalną cyfrową wartość dodaną”.

dr Felix Thiele, RIH

– Program DataFleet ma perspektywnie umożliwić spółkom PPP i przedsiębiorstwom Grupy REMONDIS generowanie własnych zleceń i usuwanie usterek na bezpośrednie zlecenie od miasta. System ten ułatwia kontrolowanie i rozpoznawanie usterek oraz ich bezpośrednie optymalne usuwanie – wyjaśnia Johannes Schön, będący razem z dr Felixem Thiele w zarządzie REMONDIS Digital Services GmbH

Working for the future: 5-osobowy zespół Hubu ▶ Innowacji REMONDIS w Hamburgu pracuje nad cyfrowymi produktami i usługami (od lewej: Benjamin Hepburn, dr Felix Thiele, Daniel Natrup, Heidi Frölich i Johannes Schön). Kwartalnie raportują oni Komitetowi Sterującemu RIH w składzie Thomas Conzendorf, Egbert Tölle i Sven Averhage. Z zespołem można się skontaktować pod adresem: rih@remondis.de

Norbert Rethmann odznaczony Medalem Europejskim

ZA WYJĄTKOWE ZAANGAŻOWANIE BIZNESOWE W NIEMCZECH I W UNII EUROPEJSKIEJ

W środę, 26 sierpnia 2020 r. Norbert Rethmann, honorowy przewodniczący rady nadzorczej Grupy REMONDIS, został odznaczony w swoim mieście rodzinnym Medalem Europejskim przez frakcję CDU/CSU w Parlamencie Europejskim. Wręczenia medalu dokonał Denis Radtke, poseł do PE, koordynator z ramienia frakcji EPP w Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych oraz przewodniczący CDA w Nadrenii Północnej-Westfalii.

Kolejne wyróżnienie dla wielkiego Europejczyka: Norbert Rethmann, honorowy przewodniczący rady nadzorczej Grupy REMONDIS, demonstruje przyznany mu przez frakcję CDU/CSU w Parlamencie Europejskim Medal Europejski

Norbert Rethmann został uhonorowany przede wszystkim za swoje wyjątkowe zaangażowanie biznesowe w państwach Unii Europejskiej oraz za wybitne zasługi w dziele utworzenia i organizacji pracy Europejskiej Federacji Gospodarki Odpadami (FEAD).

W swoim przemówieniu z okazji uroczystego wręczenia medalu eurodeputowany Dennis Radke wskazał, że w tym historycznym momencie chodzi o wzmocnienie Europy, które to wezwanie kieruje się głównie do środowiska biznesu. Temu wezwaniu w szczególny sposób zadośćuczynił w swoim życiu Norbert Rethmann, inwestując przede wszystkim w ludzi. Dennis Radke podkreślił, że działania przedsiębiorstw muszą być nakierowane na tworzenie perspektywy młodym ludziom w Europie. Inaczej bowiem także i sama Europa nie będzie już miała perspektyw.

Norbert Rethmann w swojej replice stwierdził, że w przeszłości zawsze inwestował w ludzi, także w formie zawierania porozumień z pracownikami i ich przedstawicielami, z których pomocą udało się zapewnić stabilność. Wezwał on przedsiębiorstwa w Niemczech do brania spraw w swoje ręce, a nie tylko domagania się silnego państwa.

W tym duchu Norbert Rethmann już bardzo wcześniej zaangażował się także na arenie europejskiej. Od początku lat 80. było jasne, że na warunki ramowe polityki odpadowej w państwach członkowskich UE coraz większy wpływ miała Bruksela. Gdy europejskie firmy sektora gospodarki odpadami uznały, że dla wsparcia instytucji europejskich należy powołać odpowiednio silną organizację reprezentującą ich interesy, Norbert Rethmann już w 1981 r. był głównym ordernikiem utworzenia Europejskiej Federacji Gospodarki Odpadami (FEAD). Członkami założycielami były Federalny Związek Niemieckiej Gospodarki Odpadami (BDE, wówczas jeszcze z siedzibą w Kolonii), Fédération Nationale des Activités du Déchet (FAND) z siedzibą w Paryżu oraz National Association of Waste Disposal Contractors (NAWDC) z siedzibą w Londynie.

W utworzonej z inicjatywy Norberta Rethmanna oraz Gustava-Dietera Edelhoffsa europejskiej organizacji FEAD Norbert Rethmann angażował się od samego początku. Od 1984 do 1990 r. pełnił funkcję przewodniczącego tej organizacji i tym samym wywarł zdecydowany wpływ na rozwój europejskiej gospodarki odpadami w kierunku prawdziwej, bowiem maksymalnie zorientowanej na rozwój zrównoważony, gospodarki recyklingowej. To że jego głęboko proeuropejskie impulsy miały i do dziś jeszcze mają charakter wręcz wizjonerski, dowodzi aktualnie zaakcentowanie znaczenia recyklingu jako części Europejskiego Zielonego Ładu. Norbert Rethmann już wcześniej odkrył, że ochrona klimatu i zasobów są nie do pomyślenia bez skoordynowanego europejskiego podejścia na rzecz zwiększenia recyklingu.

Dlatego też za zasługi w zakresie koordynowania interesów przedsiębiorstw branży recyklingu w państwach członkowskich UE w dniu 26 sierpnia br. w swoim mieście rodzinnym został on odznaczony przez europarlamentarną frakcję CDU/CSU Medalem Europejskim.

Publiczno-prywatne usługi użyteczności publicznej: zbliżyć się – zmienić nastawienie – działać

UCZESTNICY BERLIŃSKIEGO PANELU DYSKUSYJNEGO OPOWIADAJĄ SIĘ ZA ZBLIŻENIEM SEKTORA PRYWATNEGO I KOMUNALNEGO

Negatywne skutki gospodarcze kryzysu wywołanego koronawirusem nie ograniczają się jedynie do zakładów przemysłowych i sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Presję finansową odczuwają także samorządy terytorialne wskutek utraty do 70 proc. wpływów z podatku od działalności gospodarczej przy jednoczesnym wzroście wydatków na pokonywanie kryzysu. W celu przedyskutowania zrównoważonych rozwiązań dla usług użyteczności publicznej na przyszłość w Berlinie pod auspicjami premiera Saksonii-Anhalt Reinera Haseloffa odbyła się dyskusja z udziałem Ludgera Rethmanna, prezesa zarządu REMONDIS i wiceprezesa Grupy Transdev, prof. dr Michaela Schäfera, emerytowanego profesora gospodarki komunalnej w Wyższej Szkole Rozwoju Zrównoważonego w Eberswalde, oraz wielu prominentnych gości.

Partnerstwa publiczno-prywatne (PPP) w żadnym wypadku nie są dziś przestarzałe. Są one jednak postrzegane zbyt powierzchownie. Tego zdania są co najmniej autorzy wydanych w wydawnictwie Springer/Gabler w 2020 r. książek „Öffentlich-Private Partnerschaften. Auslaufmodell oder eine Strategie für kommunale Daseinsvorsorge? [„Partnerstwa publiczno-prywatne. Przeżytek czy strategia dla komunalnych usług użyteczności publicznej?”] oraz „Öffentlich-Private Daseinsvorsorge (ÖPD) in Deutschland. Gemischtwirtschaftliche Unternehmen auf kommunaler Ebene als strategischer Erfolgsfaktor” [„Publiczno-prywatne usługi użyteczności publicznej w Niemczech. Przedsiębiorstwa o kapitale mieszanym na szczeblu komunalnym jako strategiczny czynnik sukcesu”]. W tych publikacjach dowodzą oni w oparciu o liczne fakty, że w ubiegłych latach zainteresowanie mediów i nauki skupiało się przede wszystkim na umowach o PPP w obszarze infrastruktury. W tym segmencie, obok niewielu udanych projektów, mnożyły się od skandali, oszustw i marnych usług, co oczywiście ma większe szanse trafienia na pierwsze strony gazet.

W przeciwieństwie do tego obaj autorzy wskazują na liczne długookresowo dobrze funkcjonujące kooperacje w sferze użyteczności publicznej. Najlepszym przykładem są przedsiębiorstwa komunalne z udziałem partnerów z sektora prywatnego z dużym doświadczeniem branżowym. Takie spółki PPP, często z większościowym udziałem samorządów, nie trafiają na czołówki gazet, ponieważ z reguły funkcjonują bez zarzutu, mają długookresowy charakter i zapewniają obu stronom wartość dodaną.

Od lewej: Ludger Rethmann, prezes zarządu REMONDIS i wiceprezes Grupy Transdev, dr Reiner Haseloff, premier Saksonii-Anhalt, oraz prof. dr Michael Schäfer, profesor gospodarki komunalnej

Zamów wygodnie online
egzemplarz książki
autorstwa Ludgera
Rethmanna i prof. dr
Michaela Schäfera

Dla autorów jest sprawą oczywistą: ogromnym wyzwaniem związanym ze zmianami demograficznymi, cyfryzacją, rozwojem zrównoważonym i infrastrukturą nie da się sprostać, zachowując rozdrobnione, lokalne struktury. Samorządy potrzebują partnerów. Bazujące na faktach podsumowanie autorów brzmi: „One naprawdę istnieją – spółki PPP stojące na czele rankingów. W przypadku bardzo ścisłej i wnikliwej współpracy w ramach przedsiębiorstw o kapitale mieszanym w sferze użyteczności publicznej takie PPP są normą”.

Reprezentatywna grupa uczniów zawodu pozuje do zdjęcia przez dawną siedzibą główną REMONDIS w Lünen, zachowując zasady bezpieczeństwa w postaci odstępu i masek

Przyszłość zapewniona – dzięki dobremu wykształceniu zawodowemu

REMONDIS ZWŁASZCZA W CZASACH KORONAWIRUSA STAWIA NA KSZTAŁCENIE MŁODYCH KADR

REMONDIS®
WORKING FOR THE FUTURE

Z powodu ograniczeń uzasadnionych pandemią koronawirusa tradycyjne powitanie uczniów zawodu w firmie REMONDIS, któremu patronuje honorowy przewodniczący rady nadzorczej Norbert Rethmann, odbyło się w tym roku w zmniejszonym gronie. Przy zachowaniu bezpiecznej odległości i przepisów higieny w hali wejściowej dawnej siedziby głównej REMONDIS w Lünen reprezentatywnej grupie 27 młodych ludzi rozpoczynających naukę zawodu na różnych kierunkach kształcenia zgotowano uroczyste przyjęcie z okazji startu zawodowego.

Czasy są niełatwe. Załamanie gospodarki niemieckiej z powodu pandemii koronawirusa ze spadkiem PKB o 5,6 do 10 proc. nie ma sobie równych w całym okresie powojennym. Wiele branż, przede wszystkim takich, których egzystencja zależy od kontaktów międzyludzkich, jak turystyka, komunikacja miejska i dalekobieżna, przemysł lotniczy, ale także wielu organizatorów imprez kulturalnych i sportowych poniosło duże straty. Natomiast przedsiębiorstwa sektora usług użyteczności publicznej, które są niezbędne do niezakłóconego funkcjonowania życia publicznego, zostały przez rząd oficjalnie zakwalifikowane do systemowo istotnych. Oprócz służby zdrowia należy do nich także branża recyklingowa, czyli także REMONDIS jako jedno z wiodących przedsiębiorstw recyklingu, usług komunalnych i przemysłowych oraz gospodarki wodnej.

To, że dalsze prowadzenie kształcenia zawodowego nie jest oczywistością w aktualnej sytuacji, pokazuje rozwój gospodarki niemieckiej od II kwartału br., czyli od czasu pierwszej fali pandemii. W oczekiwaniu głębokiej recesji

wiele mniejszych i większych przedsiębiorstw ograniczyło inwestycje, obniżyło wymiar pracy pracowników i zamroziło lub zredukowało miejsca nauki zawodu. REMONDIS wraz ze swoimi spółkami siostrami Rhenus i Saria wbrew temu trendowi nadal konsekwentnie stawia na kształcenie zawodowe młodych ludzi jako główny filar zrównoważonej przyszłości branży.

Kształcenie własnych przyszłych kadr zawodowych jest w ocenie firmy REMONDIS najbardziej obiecującą drogą. Razem wzięwszy REMONDIS kształci w ponad 30 zawodach o specjalnościach handlowych i przemysłowo-technicznych. Oprócz treści zawodowych rozwijane są również kompetencje towarzyszące. Na przykład w 2019 r. wystartowała kampania przygotowująca uczniów zawodu do pułapek, jakie występują w codziennej pracy. Zespół referentów i ekspertów odwiedził 15 lokalizacji i w ramach warsztatów zapoznawał młodych ludzi ze strategiami uwrażliwiającymi na kwestie bezpieczeństwa w miejscu pracy i prewencyjnej ochrony zdrowia.

Od początku roku szkoleniowego
2020 w sumie

2100 młodych ludzi

pobiera naukę zawodu w Grupie RETHMANN

O wysokiej jakości kształcenia zawodowego w przedsiębiorstwie REMONDIS świadczą częste oficjalne wyróżnienia i liczne zwycięstwa w konkursach umiejętności. Na przykład z LWG Lausitzer Wasser, wspólnej spółki miasta Cottbus i REMONDIS Aqua, przez siedem razy z rzędu pochodził najlepszy niemiecki uczeń zawodu w zawodzie mechanik urządzeń. Także na Niemieckich Mistrzostwach Monterów Izolacji Przemysłowych w 2019 r. po raz kolejny został odnotowany duży sukces: tytuł mistrzowski trzeci raz z rzędu zgarnął uczeń zawodu z firmy XERVON.

Liczba uczniów zawodu także i w tym roku przedstawia się zdecydowanie pozytywnie

Biorąc pod uwagę jedynie przedsiębiorstwa Grupy RETHMANN i jej spółki zależne bez spółki Transdev (transport publiczny), w roku szkoleniowym 2020 w sumie 2100 młodych ludzi pobiera w nich naukę zawodu. Dla 590 spośród nich 1 sierpnia br. był początkiem nauki zawodu. Jeżeli uwzględnimy dodatkowo najnowszą spółkę zależną Transdev, to liczba uczniów zawodu wzrasta do 2194 osób. Jest to dowodem na to, że REMONDIS w odróżnieniu od wielu innych średnich przedsiębiorstw w dalszym ciągu jest bardzo aktywny w zakresie kształcenia zawodowego.

Samo przedsiębiorstwo rodzinne REMONDIS ze swoimi 1273 uczniami zawodu, spośród których 406 rozpoczęło swój pierwszy rok nauki w 2020 r., po raz kolejny ponosi największy ciężar kształcenia zawodowego. Spółka siostrzana Rhenus ma obecnie umowy z 748 uczniami zawodu, z tego 166 na pierwszym roku nauki. Międzynarodowo operująca spółka Saria z siedzibą w Selm kształci obecnie w zawodzie 79 młodych ludzi, z tego 18 na pierwszym roku.

We francuskiej Grupie Transdev, będącej jednym z największych operatorów publicznego transportu zbiorowego, w której REMONDIS posiada 34 proc. udziałów, naukę zawodu w Niemczech rozpoczęło 94 uczniów. Ci wszyscy młodzi ludzie po zakończeniu nauki zawodu mają bardzo duże szanse uzyskania zatrudnienia w kształcących je zakładach, bowiem większość usług świadczonych przez przedsiębiorstwa Grupy REMONDIS jest niezbędna także w czasach napiętej sytuacji gospodarczej.

Pozostaje jeszcze pytanie, jakie zawody są interesujące dla młodych ludzi. Trend w zakresie najbardziej ulubionych zawodów także i w tym roku się nie zmienił. Największą grupę wśród uczniów zawodu, bo aż 337, stanowią przyszli kierowcy, na kolejnych miejscach znajdują się handlowcy przemysłowi ze 175 uczniami oraz handlowcy biurowi z 94 uczniami. Oblegane są również zawody technolog chemiczny, mechatronik oraz inne specjalizacje techniczne.

Systemowo istotne dziedziny działalności jak gospodarka recyklingowa, usługi komunalne i przemysłowe oraz gospodarka wodna są tradycyjnie priorytetami działalności firmy REMONDIS i stanowią jej działalność podstawową. Dlatego też również w czasach koronawirusa przedsiębiorstwo jako pracodawca może oferować miejsca nauki zawodu z zapewnioną perspektywą zawodową w przyszłościowych sektorach rozwoju zrównoważonego, ochrony klimatu i zasobów. Postępowania kwalifikacyjne na miejsca nauki zawodu na następny rok już się zaczęły. Osoby zainteresowane mogą aplikować bezpośrednio online.

Na stronie internetowej remondis-karriere.de znajduje się ponadto test sprawdzający predyspozycje do zawodu dla tych, którzy jeszcze nie wiedzą, jaki zawód do nich pasuje. Także na Instagramie REMONDIS informuje na temat nauki zawodu i studiów, i umożliwia zapoznanie się z różnymi zawodami. Czas po koronawirusie nadejdzie, a dobre wykształcenie zawodowe jest najlepszym sposobem na to, aby ten czas pozytywnie kształtować.

Norbert Rethmann, honorowy przewodniczący rady nadzorczej Grupy REMONDIS, podczas uroczystej inauguracji roku szkoleniowego 2020

Więcej informacji na temat kształcenia zawodowego w firmie REMONDIS można znaleźć na stronie: remondis-karriere.de

Kontynuacja we Frankfurcie

PARTNERSTWO NA KOLEJNE 20 LAT W WYNIKU WYGRANEGO PRZETARGU UNIJNEGO

REMONDIS także w następnych 20 latach będzie partnerem miasta Frankfurtu nad Menem w zakresie zagospodarowania odpadów i recyklingu. Gmina w ścisłym porozumieniu z Komisją Europejską przeprowadziła ogólnoeuropejskie postępowanie przetargowe, którego przedmiotem było objęcie 49 procent udziałów we wspólnej spółce Frankfurter Entsorgungs- und Service GmbH (FES). Wynikiem jest przedłużenie udanego partnerstwa istniejącego od 1998 r. do roku 2040.

Nadburmistrz Peter Feldmann (trzeci z lewej), burmistrz i dyrektor wydziału finansowego miasta Uwe Becker (z lewej) oraz dyrektor wydziału środowiska Rosemarie Heilig (druga z lewej)

W ramach tego postępowania przetargowego UE udzieliła miastu Frankfurt n. Menem także zgody na jednoczesne negocjowanie z FES nowej umowy ramowej oraz zharmonizowanie treści i okresów obowiązywania trzech umów dotyczących świadczenia usług zbiórki i zagospodarowania odpadów, oczyszczania miasta i utrzymania dróg w okresie zimowym oraz przetwarzania bioodpadów.

„Wybór REMONDIS do 20-letniego partnerstwa w ramach FES jest cennym atutem dla miasta Frankfurtu, jego mieszkańców oraz samego przedsiębiorstwa FES. Nowe umowy w zakresie gospodarki odpadami i oczyszczania miasta zabezpieczają ważny obszar usług komunalnych, ustanawiają wysokie standardy jakościowe i tym samym w dużym stopniu przyczyniają się do stabilności opłat”.

W umowach został dodatkowo uwzględniony temat „Kompleksowe usługi oczyszczania miasta”. Określone usługi, dla których już w przeszłości istniały umowy zawarte pomiędzy miastem a FES – na przykład obsługa i utrzymanie toalet publicznych, oczyszczanie przystanków naziemnych lub pasów zieleni przy ulicach – od 2021 r. właściwe urzędy będą mogły bezpośrednio zlecać firmie FES bez konieczności przeprowadzania za każdym razem nowego postępowania.

W umowie konsorcjalnej „FES 2040” zostały ponadto uzgodnione inwestycje w zakresie cyfryzacji w celu zarówno dokładniejszej ewidencji ilości odpadów, jak i podwyższenia ekologicznych standardów zbierania i zagospodarowania odpadów. Flota samochodowa ma być systematycznie przestawiana na pojazdy i sprzęt o niższym poziomie emisji i hałasu, ma być zbudowana instalacja pilotażowa dla technologii wodorowej, a ciepłem odpadowym z biokompostowni ma być zasilana sieć ciepłownicza miasta. Wszystkie te zamierzenia wpisują się w naszą filozofię zgodnie z mottem: working for the future.

Tak samo widzi to również gazeta „Frankfurter Allgemeine Zeitung”. Mechthild Harting, redaktorka działu Ren-Men, następująco skomentowała zawarcie umowy: „Maksimum rynku i ekonomiki. Zapoczątkowana w 1998 r. historia sukcesu tego partnerstwa publiczno-prywatnego dzięki umowie może być pisana dalej”.

Potrójny sukces w powiecie Rhein-Erft

REMONDIS I RETERRA PONOWNIE WYBRANI NA WYKONAWCÓW WIELORAKICH USŁUG

Ogólnoeuropejskie postępowanie przetargowe obejmujące usługi zagospodarowania odpadów, rozpisane w położonym na zachód od Kolonii powiecie Rhein-Erft wygrał REMONDIS i to w kilku częściach. Zespół z Nadrenii przez następne 15 lat będzie więc prowadzić eksploatację zbudowanego w 2005 r. zakładu unieszkodliwiania odpadów (ABA), w którym rocznie przerabia się 90 tys. ton odpadów zmieszanych i 20 tys. ton odpadów wielkogabarytowych. Ponadto w przetargu na zagospodarowanie odpadów biodegradowalnych najlepszą ofertą okazała się oferta złożona powiatowi przez firmę RETERRA.

Ochrona środowiska na trzy zmiany

Podstawową działalnością ABA jest produkcja paliwa wtórnego (SRF) posiadającego certyfikat jakości RAL. Rocznie w zakładzie zatrudniającym 30 pracowników wytwarza się ok. 45 tys. ton SRF z odpadów zmieszanych i wielkogabarytowych. Mając na uwadze możliwie wysoką efektywność i proekologiczność, zakład do minimum redukuje nieodżywkowaną część odpadów. Paliwa wtórne zastępują surowce pierwotne w elektrowniach i cementowniach przystosowanych do ich spalania – jedna tona SRF zmniejsza o jedną tonę emisje CO₂ w porównaniu do spalania węgla brunatnego. Do tego dochodzi ponad 10 tys. ton paliw wtórnych produkowanych ze zmieszanych tworzyw sztucznych pochodzących z sortowni odpadów opakowaniowych, znajdujących się w sąsiedztwie zakładu unieszkodliwiania odpadów. Ta sortownia należy także do przedsiębiorstwa REMONDIS.

Ale na tym nie koniec

Należąca do REMONDIS spółka RETERRA wygrała przetarg w części dotyczącej zagospodarowania 59 tys. ton odpadów biodegradowalnych i 9 tys. ton odpadów zielonych rocznie. Dodatkowym warunkiem przetargu było zapewnienie fermentacji części strumienia odpadów. Dlatego też wybudowana w 1995 r. kompostownia zostanie powiększona o moduł fermentacyjny włącznie z kompostownią tunelową i RETERRA będzie wytwarzać z bioodpadów zielony prąd, który aktywnie przyczynia się do ochrony klimatu. Przetwarzanie odpadów organicznych pozwoli jednocześnie zabezpieczyć dalszą przyszłość kompostowni i 26 miejsc pracy na następne 10 lat.

W ramach postępowania przetargowego firmie REMONDIS powierzono ponadto dalsze prowadzenie punktu selektywnej zbiórki odpadów oraz odbiór i utylizację elektroodpadów i substancji szkodliwych. Około 3900 ton tego typu odpadów rocznie produkują w powiecie gospodarstwa domowe. Odpowiednie umowy REMONDIS zapewnił sobie już w przeszłości.

REMONDIS®
WORKING FOR THE FUTURE

 RETERRA®

„Dzięki wygranemu przetargowi także i w następnych latach możemy wносить ważny wkład w ochronę środowiska i klimatu w regionie, a także zapewnić w tych tak trudnych czasach liczne miejsca pracy”.

Reinhard Hohenstein, dyrektor REMONDIS Rheinland

Baterie nie do śmieci!

CZŁONKOWIE BDE PROMUJĄ WŁAŚCIWĄ UTYLIZACJĘ AKUMULATORÓW I BATERII LITOWO-JONOWYCH

„Wybuch w pokoju dziecka wskutek nagłego zapłonu baterii smartfona” – tak kilka tygodni temu brzmiał tytuł artykułu w jednej z dużych gazet w północnych Niemczech. Niestety zdarzenie, które trafiło na czołówki gazet, nie jest przypadkiem odosobnionym. W rzeczywistości jest coraz więcej alarmujących wiadomości o płonących parkingach i mieszkaniach, i o pożarach w kontenerach na odpady, a nawet sortowniach odpadów. Przyczyną są nieprawidłowo wyrzucone baterie i akumulatory. Powstałe z tego powodu szkody rzeczowe są ogromne.

INFORMACJA

Baterie litowo-jonowe są od lat nieodłącznym elementem codziennego życia: w roku 2019 wprowadzono do obrotu około 12 700 ton tych źródeł energii zabudowanych w sprzęcie, takim jak telefony komórkowe, aparaty fotograficzne, kamery, wkrętarki akumulatorowe, laptopy, elektryczne rowery lub hulajnogi, z tendencją wzrostową. W odróżnieniu od baterii alkalicznych baterie Li-Ion w przypadku uszkodzenia nie wyciekają, tylko mogą się rozgrzać do bardzo wysokich temperatur, nawet do 1000 st. C i więcej. Jest więc logiczne, że należy je odrębnie zbierać i poddawać specjalnej utylizacji.

Sygnal do startu kampanii skierowanej bezpośrednio do konsumentów dali przewodniczący BDE Peter Kurth (z lewej), dyrektor REDUX Recycling GmbH Holger Kuhlmann (z prawej) i Michael Thews, poseł do Bundestagu i rzecznik ds. gospodarki o obiegu zamkniętym frakcji SPD

Na te fatalne skutki zwracają obecnie uwagę po części dramatyczne zdjęcia, będące elementem kampanii uświadamiającej „Punkt zapalny – bateria”, zainicjowanej przez członków Federalnego Związku Niemieckiej Gospodarki Odpadami, Wodociągowej i Surowcowej (BDE). Kampania jest skierowana bezpośrednio do konsumentów, spośród których wielu do dziś nie wie, że każda bateria może spowodować niebezpieczny pożar. Dlatego też głównym motywem kampanii są ci, którzy wskutek niewłaściwego postępowania ze użytymi bateriami i akumulatorami są najbardziej zagrożeni, a mianowicie pracownicy w sortowniach odpadów i w pojazdach przedsiębiorstw utylizacji odpadów.

Naklejki i filmy uświadamiają

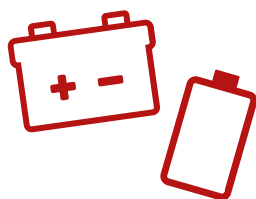
Za pomocą filmu uświadamiającego, strony internetowej ze wszystkimi ważnymi informacjami dotyczącymi postępowania z bateriami i ich utylizacji oraz informacji w mediach społecznościowych kampania chce dotrzeć do możliwie dużej liczby konsumentów. Ale przede wszystkim na jak największą liczbę pojemników na odpady w całym Niemczech ma się pojawić naklejka ostrzegająca. Bowiem często jest tak, że zamiast w pojemnikach na zużyte baterie, stojących do dyspozycji w sklepach lub w punktach selektywnej zbiórki odpadów, bateryjne źródła energii z powodu niewiedzy lub nieuwagi lądują w czarnym, niebieskim lub żółtym pojemniku gospodarstw domowych.

Mimo że obowiązujące przepisy prawne są jednoznaczne i zobowiązują konsumentów do dostarczenia zużytych baterii, akumulatorów i zużytego sprzętu elektrycznego albo do punktów selektywnej zbiórki odpadów, albo do oddania ich w sklepach, duża ich część nadal ląduje w koszu na śmieci. Oprócz zagrożenia pożarem ma to jeszcze ten dodatkowy negatywny efekt, że nie można poddać recyklingowi zawartych w nich metali, gdyż baterie i akumulatory trafiają wówczas do spalarni. Biorąc pod uwagę wyczerpywanie się zasobów, jest to fatalne z ekonomicznego i ekologicznego punktu widzenia.

Rozwiązaniem kaucja na akumulatory i baterie

Konieczne są więc jasne regulacje – dzisiejsze uregulowania prawne są niewystarczające, aby zmienić zachowania konsumentów w odniesieniu do gospodarowania użytymi bateriami i akumulatorami, powodującymi zagrożenia pożarowe. Dlatego też branża gospodarki odpadami domaga się wprowadzenia kaucji: 50 euro przy zakupie nowego sprzętu wyposażonego w baterię dziewięciowoltową lub powyżej. Wprawdzie nie podlegają pod tę kategorię baterie telefonów komórkowych, ale efekt dydaktyczny w odniesieniu do konsumentów byłby i tak odczuwalny. Kolejny krok należy więc do ustawodawcy – wśród polityków Bundestagu odpowiedzialnych za ochronę środowiska temat kaucji jest już dyskutowany.

Więcej na temat kampanii na stronie: brennpunkt-batterie.de

BEZPIECZNE POJEMNIKI CHRONIĄ LUDZI, ŚRODOWISKO I MASZYNY

Specjalne pojemniki w przypadku samozapłonu mogą redukować wysoką temperaturę i w kontrolowany sposób odprowadzać gazy spalinowe. Dzięki temu zapobiega się powstaniu dużego pożaru i lepiej chroni pracowników. Należący do REMONDIS RETRON dostarcza rozwiązań zapewniających bezpieczne przechowywanie i transport baterii. Specjalne pojemniki doskonale nadają się na przykład do zbiórki małych urządzeń w punktach selektywnej zbiórki odpadów. Więcej informacji na: retron.world

Pandemia koronawirusa dowodzi systemowego znaczenia gospodarki recyklingowej

SORTOWNIE ODPADÓW REMONDIS SPRAWDZAJĄ SIĘ W WARUNKACH WZRASTAJĄCYCH WYMAGAŃ – PRZYKŁADEM NEWCASTLE W ANGLII

Będąca zaledwie od roku w eksploatacji sortownia odpadów budowlanych REMONDIS UK w Birtley dowiodła już swojej wysokiej niezawodności. W czasach utrzymywania dystansu społecznego, wzrastającej ilości odpadów i skrajnej niepewności sortownia okazała się silnym filarem przedsiębiorstwa recyklingu.

– Dzięki tej sortowni byliśmy w stanie przez cały okres lockdownu, a także i po jego zakończeniu oferować usługi na niezmiennie wysokim poziomie – mówi dyrektor Steve Patterson.

Wiecej pomocna była przy tym w szczególności zautomatyzowana technika sortowania oraz wytrzymała konstrukcja instalacji. Ponieważ liczba niezbędnych operacji ręcznego sortowania jest niewielka, zachowanie koniecznych odstępów między pracownikami nie sprawiało żadnych trudności. – W nowej instalacji uzyskujemy skuteczność sortowania na poziomie 95 proc., frakcja odpadów będących pozostałością po sortowaniu zmniejszyła się o ponad 10 proc. i od czasu pandemii znacznie wzrosła ilość przerabianych odpadów i znaczenie sortowni – wyjaśnia Steve Patterson. Sita, separatory magnetyczne, urządzenia do separacji densymetrycznej oraz czujniki z wykorzystaniem technologii bliskiej podczuwieni na poszczególnych stopniach sortowania zapewniają najlepszą możliwą dokładność sortowania.

BDE: pakiet koniunkturalny przeciw kryzysowi wywołanemu koronawirusem jest niekompletny – więcej szans zaprzepaszczono niż wykorzystano

Już latem br. były i teraz ponownie wybrany przewodniczący Federalnego Związku Niemieckiej Gospodarki Odpadami, Wodociągowej i Surowcowej (BDE) Peter Kurth nazwał pakiet koniunkturalny koalicji rządowej na rzecz przeciwdziałania gospodarczym skutkom pandemii koronawirusa „programem niekompletnym” i domagał się wprowadzenia poprawek, szczególnie w odniesieniu do efektywności zasobów. – Niniejszym pakietem strona polityczna więcej szans zaprzepaszcza, niż wykorzystuje – mówił Peter Kurth w Berlinie.

Według oceny BDE pakiet ustala błędne priorytety. – Niespotykany co do wielkości pakiet koniunkturalny zbyt mocno koncentruje się na wydatkach pieniężnych, a stanowczo zbyt mało czyni na rzecz ekologicznej modernizacji Niemiec jako miejsca lokowania działalności gospodarczej. Kto oczekiwał od pakietu silnych impulsów, ten się zawiódł.

Efektywność zasobów, gospodarka o obiegu zamkniętym, recykling – tych wszystkich pojęć, jak i zrozumienia i promowania ich potencjału na próżno szukać w pakiecie – zauważył przewodniczący BDE.

Pozytywnie ocenia BDE, że w pakiecie wreszcie wspomina się o wskaźniku popytu – niestety jedynie w kontekście postępowania weryfikującego w przemyśle stalowym w związku ze strategią wodorową. Jest to, zdaniem Petera Kurtha, stanowczo za mało. Ponadto BDE domaga się większej odwagi do odbiurokratyzowania: „Zahamowanie inwestycji publicznych w przeszłości nie wynikało z tego, że brakowało na nie pieniędzy, ale z tego, że za długo trwały postępowania: planowania, udzielania zgód i pozwoleń i procesowania sądowego. Odbiurokratyzowanie prawa zagospodarowania przestrzennego zostało niestety przesunięte na szczybel UE z niewiadomym wynikiem. Inwestycje prywatne, jak dotychczas, często pozostają projektami na dziesięciolecia ze

względu na niepewne warunki ramowe. Nie chodzi jednak tylko o to, żeby inwestować, ale także o to, jak inwestować”.

W celu umożliwienia ekologicznych zamówień i odpowiednich postępowań przetargowych konieczne jest, zdaniem BDE, szybkie wprowadzenie ekoznakowania. Koszty takiego oznakowania wyniosłyby około 300 mln euro. – Jeżeli niektórzy określają ten pakiet motorem napędowym, to na pewno nie dotyczy to modernizacji ekologicznej. W tym bowiem obszarze więcej szans zaprzepaszczono niż wykorzystano. Dobrze by było, gdyby w opracowaniu programu koniunkturalnego uczestniczyli także politycy odpowiedzialni za ochronę środowiska. Dlatego też jako związek pilnie apelujemy, aby przy wdrażaniu programu priorytetem uczynić efektywność zasobów – podkreśla Peter Kurth.

Ryzyko rozprzestrzeniania się chorób przy braku bezpiecznych struktur zbiórki i przetwarzania odpadów

W dzisiejszych czasach nie tylko sortownia w Birtley jest dowodem na to, jak duże znaczenie systemowe ma gospodarka o obiegu zamkniętym i recykling. Musi być zapewnione, aby w każdej chwili dla możliwie wszystkich frakcji odpadów sprawnie funkcjonowała ich zbiórka i przetwarzanie – także w celu uniknięcia ryzyka rozprzestrzeniania się infekcji. Dlatego też gospodarka odpadami, podobnie jak i inne sektory, jak na przykład energetyka, ochrona zdrowia, administracja państwowa, transport i komunikacja, znajdują się na liście usług o znaczeniu systemowym. A dodatkowo do nieprzerwanego zapewniania podstawowych usług branża recyklingu przyczynia się także w ogromnej mierze do ochrony klimatu i środowiska.

„W nowej instalacji uzyskujemy skuteczność sortowania na poziomie 95 proc., frakcja odpadów będących pozostałością po sortowaniu zmniejszyła się o ponad 10 proc. i od czasu pandemii znacznie wzrosła ilość przerabianych odpadów i znaczenie sortowni”.

Steve Patterson, dyrektor REMONDIS UK Birtley

Przeciwdziałanie zmianom klimatu za pomocą kompostu

GRUNTY ROLNE ZAMIENIAJĄ SIĘ W MAGAZYNY CO₂ – JAK WYKORZYSTANIE CERTYFIKOWANEGO KOMPOSTU SPRZYJA TWORZENIU PRÓCHNICY I PRZEZ TO CHRONI KLIMAT

Usuwanie CO₂ z atmosfery i wiązanie tego gazu cieplarnianego w naturalny sposób w glebie – to brzmi zbyt pięknie, by mogło być prawdziwe. A jednak jest możliwe. Grunt ze swojej natury jest jednym z największych magazynów CO₂, na który można wpływać. Tę przyjazną dla klimatu właściwość można rozbudować. REMONDIS razem z Instytutem Fraunhofera opracował rozwiązanie, dzięki któremu możliwe jest optymalizowanie sekwestracji CO₂ w gruncie. Rozwiązanie to bazuje na narzędziu cyfrowym i certyfikowanym kompoście firmy RETERRA.

Przy założeniu średnich parametrów 1 tona świeżego kompostu ze znakiem jakości RAL wiąże 260 kg CO₂

Liczy się każdy wkład, który przyczynia się do stawienia czoła globalnym wyzwaniom związanym ze zmianami klimatu. Nie zawsze jednak najlepszym rozwiązaniem są zakazy i wyrzeczenia. W przyrodzie magazynowanie CO₂ w glebie funkcjonuje jak perfekcyjny mechanizm: rośliny podczas wzrostu wiążą dwutlenek węgla, który następnie poprzez korzenie lub swoje rozkładające się szczątki zwracają do gruntu w postaci węgla. Tam węgiel jest rozkładany przez mikroorganizmy. Część węgla trafia jako CO₂ ponownie do atmosfery, ale większość pozostaje w glebie i tworzy materię organiczną gleby – próchnicę.

Czynnik decydujący – zawartość próchnicy

Grunt pełni funkcję magazynu CO₂ nie tylko na terenach pozostawionych w stanie naturalnym, jak bagna i nieużytki, ale także tam, gdzie jest intensywnie użytkowany przez człowieka, na przykład na cele rolnicze lub leśne. To, jakie ilości węgla są gromadzone w gruncie i jak długo tam pozostają, zależy od wielu czynników. Znaczenie mają zarówno wpływ człowieka, w postaci na przykład nawożenia, sposobu uprawy, doboru roślin, jak i naturalne właściwości gleby.

RETERRA®

Na pierwszy rzut oka – pole uprawne.
Na drugi rzut oka – projekt proklimatyczny

To pole pochłania dodatkowo **23,3 tony CO₂**
– dzięki nawożeniu organicznemu kompostem RETERRA.

> reterra.de

W warunkach idealnej kombinacji kompostu, gruntu i rodzaju użytkowania rolniczego tylko za pomocą kompostu produkowanego przez firmę RETERRA możliwa byłaby sekwestracja 83 tys. ton CO₂ rocznie.

Istotna jest zwłaszcza zawartość próchnicy, bowiem im więcej próchnicy, tym większa zdolność do magazynowania CO₂. Idealną możliwością powiększenia zawartości próchnicy w glebie jest nawożenie kompostem. Dotychczas zalety nawożenia kompostem dostrzegano głównie w zaopatrzeniu użytków rolnych w substancje odżywcze. Teraz patrząc pod kątem ochrony klimatu, dochodzą nowe ważne argumenty wynikające ze związku pomiędzy zawartością próchnicy a zdolnością pochłaniania CO₂.

Konkretne dane o potencjale pochłaniania CO₂

Nowe cyfrowe narzędzie opracowane przez Instytut Fraunhofera i REMONDIS konkretnie oblicza, w jakim stopniu nawożenie kompostem pozytywnie wpływa na wiązanie CO₂ w gruncie. Ponadto informuje ono o możliwościach powiększenia tego korzystnego efektu. Materiałem, na którym bazują obliczenia, jest posiadający certyfikat RAL kompost firmy RETERRA.

Wysokiej jakości produkty kompostowe, długookresowo dostarczające składników odżywczych i próchnicy, są stosowane w rolnictwie jako środek użyźniania gleby i naturalny nawóz. Dzięki nowemu cyfrowemu narzędziu RETERRA może teraz dodatkowo pokazać każdemu rolnikowi, jakim płodozmianem, jakimi formami zagospodarowania użytków i jakim starterem kompostowym lub innym nawozem organicznym może on poprawić magazynowanie dwutlenku węgla w swoich glebach. Dla konkretnej działki gruntowej są podawane indywidualnie obliczone dane dotyczące ilości CO₂ pochłoniętego przez okres jednego płodozmiaru oraz średnio w ciągu roku.

Imponujące wielkości

Szacunki Instytutu Fraunhofera dowodzą, że wykorzystanie gruntów rolnych jako wysokosprawnych magazynów CO₂ dodatkowo do ich podstawowych funkcji jest opłacalne: w warunkach idealnej kombinacji kompostu, gruntu i rodzaju użytkowania rolniczego tylko za pomocą kompostu produkowanego przez firmę RETERRA możliwa byłaby sekwestracja 83 tys. ton CO₂ rocznie.

Obecnie około 500 tys. ton z produkowanej przez Grupę REMONDIS rocznej ilości kompostu ze znakiem jakości RAL znajduje zastosowanie w rolnictwie. Ilość tę można by było zwiększyć, stosując zachęty z handlu uprawnieniami do emisji CO₂. Podczas konferencji klimatycznej w Paryżu w 2015 r. rząd federalny podpisał deklarację tzw. inicjatywy „4 per 1000”, która wskazuje, że emisje dwutlenku węgla spowodowane przez człowieka mogłoby w dużej mierze skompensować podwyższenie globalnej zawartości próchnicy w glebie o 4 promile.

REMONDIS postawił sobie za cel, by wspólnie z samorządami wyłączać ze spalania coraz więcej odpadów organicznych i w ten sposób przyczynić się do zwiększenia wiązania CO₂ w gruncie.

RETERRA jest od ponad 30 lat partnerem rolnictwa i dostarcza nawozy organiczne przyjazne dla klimatu

Usunięcie pozostałości sprzed lat

SBD PRZEKONUJE SWOJĄ KONCEPCJĄ ROZBIÓRKI STAREGO DWORCA TOWAROWEGO W DUISBURGU I UNIESZKODLIWIENIA ODPADÓW ROZBIÓRKOWYCH

Rzadko które miejsce w Duisburgu jest bardziej kontrowersyjne niż stary dworzec towarowy. Dla tego 35-hektarowego terenu, znajdującego się pomiędzy autostradą A59 a duisburskim Dworcem Głównym, od czasu jego zamknięcia w 1996 r. było już wiele planów. Miały tu powstać nowy stadion, centrum handlowe, centrum przemysłów kreatywnych „Duisburger Freiheit”, pawilon meblowy lub też outlet designerski. Ostatnim razem teren ten zdobył smutną sławę w roku 2010 w związku z tragedią na Paradzie Miłości. Teraz ma on uzyskać nową szansę. „Tu powstaje przyszłość” – mówi nadburmistrz Duisburga Sören Link. W tym miejscu ma powstać nowoczesna dzielnica z mieszkaniami, lokalami użytkowymi i miejscami do rekreacji.

„Tych hall nie da się po prostu zburzyć, ale trzeba je krok po kroku starannie rozbiierać”.

Daniel Kratz, kierownik operacyjny SBD

SBD przekonuje swoją koncepcją rozbiórki i unieszkodliwienia odpadów z rozbiórki

Ze względu na duże znaczenie tego projektu dla miasta Duisburga został on poprzedzony różnymi konsultacjami, m.in. z nadburmistrzem Sörenem Linkiem, przewodniczącymi frakcji CDU i SPD oraz zarządem firmy GEBAG. Zlecenie od spółki deweloperskiej GEBAG na wykonanie szeroko zakrojonych prac rozbiórkowych uzyskała ostatecznie firma Servicebetriebe Duisburg (SBD), będąca spółką w formule partnerstwa publiczno-prywatnego pomiędzy REMONDIS i Wirtschaftsbetriebe Duisburg. W modelu animacyjnym na stronie www.am-alten-gueterbahnhof.de dawny terminal jest już niewidoczny. W rzeczywistości, jak informuje Daniel Kratz, kierownik operacyjny SBD, prace rozbiórkowe ze względu na wysoki stopień zanieczyszczenia są dużym wyzwaniem.

– Tych hall nie da się po prostu zburzyć, ale trzeba je krok po kroku starannie rozbiierać – wyjaśnia. Trwająca od maja br. rozbiórka obiektów naziemnych jest już prawie zakończona. Najpierw usunięto z dachów hal płyty azbesto-cementowe oraz pokrycia zawierające wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, a następnie rozebrano i unieszkodliwiono konstrukcje dachowe. Także usunięcie asfaltu i rozbiórka peronów przebiegały sukcesywnie i z dużym nakładem pracy. Aby możliwie nietoksycznie wyburzyć ściany, zeszlifowano z nich farby zawierające PCB. Także sztuczne włókna mineralne wchodzące w skład rurociągów usuwano pojedynczo przed przystąpieniem do demontażu całych rurociągów. – Nie jest to łatwe zadanie, zwłaszcza gdy chodzi o fundamenty hali – stwierdza Daniel Kratz i wdzięcznością wskazuje na Patricję Pardullę, dzięki której pośrednictwem był zagwarantowany dostęp do dużego zasobu specjalistycznej wiedzy Grupy REMONDIS.

W zakres projektu wchodziło również skomplikowane sondowanie gruntu w celu zbadania terenu pod kątem występowania środków bojowych. Konieczna była nawet czasowa blokada pobliskiej autostrady A59, którą przeprowadzono w porozumieniu z Zarządem Dróg Nadrenii Północnej-Westfalii.

Servicebetriebe
Duisburg GmbH

Duży projekt wymaga dużej wiedzy specjalistycznej w zakresie odpadów

– W podpiwniczeniu jednej z hal przed podjęciem prac rozbiórkowych konieczne było najpierw usunięcie szkód pożarowych. Przy usuwaniu wody gaśniczej i unieszkodliwianiu zbiorników z olejem odpadowym mogliśmy liczyć na pomoc REMONDIS Industrie Service – opowiada Daniel Kratz. Do tego doszły bardzo specjalne odpady, jak pozostałości po konsumentach narkotyków, którzy przez wiele lat mieli swoje schronienie w piwnicach dworca. Tu pospieszył z pomocą REMONDIS Medison.

Cały projekt rozbiórki również i z powodu tragedii na Paradzie Miłości jest obwarowany rygorystycznymi warunkami bezpieczeństwa. Dotyczą on zarówno postępowania z odpadami podlegającymi kontroli, jak i pracowników i maszyn. Do prac w strefie zagrożonej zawaleniem SBD wykorzystał więc robota. Ogółem na terenie starego dworca towarowego jest codziennie w akcji zespół składający się z 20 osób. Przy pracach rozbiórkowych na pełnych obrotach pracuje 6 pojazdów specjalnych, przesiewacz i kruszarka.

Wyzwaniem z logistycznego punktu widzenia jest wywóz tak wielu frakcji odpadów, o czym mówi Patricia Pardulla, która wspiera projekt SBD ze strony firmy REMONDIS.

– Projekt poprzedziła wielomiesięczna faza planowania rozbiórki i zagospodarowania wszystkich odpadów, której celem było takie zaplanowanie prac, aby można je było możliwie szybko i bezpiecznie doprowadzić do końca, a jednocześnie jak najwięcej odpadów poddać recyklingowi – mówi Patricia Pardulla, specjalistka ds. kluczowych klientów w REMONDIS West. W tym obszarze SBD i jego zleceniodawca – GEBAG mogli się zdać na sieć logistyczną i silny zespół oddziałów i instalacji Grupy REMONDIS.

Pozostaną wspomnienia – i zrównoważone materiały budowlane

Codziennie plac budowy przy dworcu towarowym opuszczają różne kontenery z odpadami. Ostatecznie będzie to 430 ton drewna poużytkowego, 330 ton materiałów zawierających azbest, 600 ton papy dachowej, 30 ton odpadów wielkogabarytowych, 15 ton odpadów budowlanych i rozbiórkowych zawierających PCB, 26 ton sztucznych włókien mineralnych, 26 ton odpadów gipsowych oraz 1000 ton złomu. To, co pozostanie, to różne odpady mineralne, które mają być na miejscu rozdrabniane i w idealnym przypadku recyklingowane, żeby, być może, ponownie je wykorzystać przy budowie nowej dzielnicy. Próbkę wszystkich materiałów były regularnie pobierane przez należące do REMONDIS Laboratorium Kontroli Środowiska UCL.

Do lata 2021 r. ma być gotowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu dawnego dworca. Do tej też chwili Daniel Kratz i Patricia Pardulla zakończą tu swoją pracę, torując drogę do powstania nowoczesnej dzielnicy miejskiej Duisburga.

Porównanie przed/po: na animacji rozbiórka wydaje się być dziecinnie łatwa, w rzeczywistości jest to zadanie dla specjalistów

Patricia Pardulla, kierowniczka projektu z ramienia REMONDIS, i Daniel Kratz, kierownik operacyjny SBD, koordynujący rozbiórkę dawnego dworca towarowego – miejsca Parady Miłości w Duisburgu

„Best in class” w zakresie zrównoważonego rozwoju

PORT LOTNICZY W EINDHOVEN STAWIA NA SPECJALISTYCZNĄ WIEDZĘ REMONDIS

Od lewej: Roger Versluis, regiodirecteur REMONDIS/Baetsen Milieubedrijven, Mirjam van den Boogaard, Director Operations/COO Eindhoven Airport, Pieter-Balth Linders, regiodirecteur REMONDIS/Baetsen Milieubedrijven, Ton Verblact, Technical and Facility manager Eindhoven Airport

nacisk na zrównoważony rozwój i wysoką jakość. Pod tym względem Schiphol, decydując się na wybór firmy REMONDIS, trafił w dziesiątkę. Jako przedsiębiorstwo specjalizujące się od wielu lat w zakresie rozwiązań zrównoważonych i przyjaznych dla środowiska REMONDIS jest idealnym partnerem do osiągnięcia wyznaczonego sobie przez port lotniczy Eindhoven celu świadczenia zrównoważonych usług na najwyższym poziomie międzynarodowym.

Port lotniczy Eindhoven i rodzinna firma usług recyklingowych REMONDIS od tej chwili pracują ramię w ramię: od lipca br. port lotniczy w Eindhoven odnosi korzyści z wysokiej jakości usług dostosowanych do potrzeb klienta oraz innowacyjnych rozwiązań w zakresie odzysku.

Port lotniczy w Eindhoven, obsługujący około 6,7 mln pasażerów rocznie, jest jednym z najczęściej frekwentowanych regionalnych lotnisk w Niderlandach. Większościowym udziałowcem portu lotniczego Eindhoven jest Royal Schiphol Group, operator i właściciel portów lotniczych Amsterdam, Rotterdam-Haga i Lelystad. Przedsiębiorstwo to kładzie duży

Przekonały zrównoważone koncepcje i innowacyjny zakład recyklingu

– Cieszymy się bardzo, że w wyniku uzyskanego kontraktu staliśmy się nowym partnerem Grupy Schiphol. Niniejszy projekt doskonale nadaje się do tego, aby wnieść wiedzę i doświadczenie naszej całej Grupy – mówi dr Andreas Krawczik, dyrektor REMONDIS Nederland. Przedsiębiorstwo rodzinne przekonało po pierwsze swoimi wieloletnimi referencjami, zrównoważonymi rozwiązaniami i niskoemisyjnymi pojazdami, a po drugie posiadaniem nowego innowacyjnego zakładu recyklingu w Son. W Niderlandach decydującą rolę w przetargach odgrywają bowiem oprócz ceny także wyjątkowe koncepcje zrównoważonego rozwoju.

Wielkie cele wymagają kompetentnego partnera

MIELE NEDERLAND I REMONDIS NAWIAZUJĄ PARTNERSTWO PRZEMYSŁOWE

Producent artykułów gospodarstwa domowego i sprzętu do zastosowań komercyjnych Miele oraz działające na skalę międzynarodową przedsiębiorstwo recyklingowe REMONDIS z myślą o przyszłości trzymają się razem: w końcu 2020 r. REMONDIS przejmie zbiórkę różnych rodzajów odpadów na zlecenie Miele w Niderlandach. Kontrakt obejmuje zagospodarowanie i odzysk odpadów zmieszanych, papieru i tektury, folii oraz odpadów spożywczych i niebezpiecznych.

Od lewej: Niels Visser, dyrektor ds. sprzedaży w REMONDIS Nederland, Stefan Verhoeven, CEO Miele Nederland, i dr Andreas Krawczik, dyrektor REMONDIS Nederland, podczas wizyty w zakładach Lippewerk

Podczas wizyty w zakładach Lippewerk – głównej siedzibie REMONDIS i największym europejskim centrum recyklingu przemysłowego – Stefan Verhoeven, prezes zarządu Miele Nederland, zapoznał się z wieloletnim know-how przedsiębiorstwa REMONDIS w zakresie recyklingu i zrównoważonego rozwoju. Mnogość różnych procesów recyklingowych i fakt, że REMONDIS każdego roku ponownie wprowadza do obiegu produkcyjnego ponad 30 milionów ton surowców wtórnych i w ten sposób w znacznym

stopniu ogranicza emisje CO₂, były dla Stefana Verhoevena przekonującymi argumentami za nawiązaniem współpracy. – Cieszymy się, że Miele wybrało nas na swojego partnera, aby razem z nami osiągnąć ambitne cele zrównoważonego rozwoju – mówią dr Andreas Krawczik, dyrektor REMONDIS Nederland, i Niels Visser, dyrektor ds. sprzedaży w REMONDIS Nederland.

W REMONDIS Nederland, jak i w całej Grupie REMONDIS, na pierwszym miejscu stoi odzysk zasobów i ponowne wprowadzanie do obiegu wysokiej jakości surowców pochodzących z recyklingu.

REMONDIS prowadzi działalność w Republice Mordowii od 2011 r. i odpowiada tam za zagospodarowanie odpadów komunalnych od ogółem

800 000

mieszkańców

Na ostatniej prostej

REMONDIS WSPÓLNIE Z REPUBLIKĄ MORDOWII TWORZY WZOROWY SYSTEM ZAGOSPODAROWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH

Dobrze funkcjonujące systemy zbiórki odpadów są pierwszym krokiem na drodze do efektywnej gospodarki o obiegu zamkniętym. REMONDIS już wielokrotnie pokazał w przeszłości, jak dzięki połączeniu międzynarodowego know-how i lokalnej wiedzy można w krótkim czasie uzyskać duże sukcesy. Aktualnym przykładem może być położona w regionie nadwołżańskim Republika Mordowii.

W Mordowii REMONDIS, który prowadzi tam działalność już od 2011 r., na początku 2018 r. podjął się odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od ogółem 800 tys. mieszkańców. Największym wyzwaniem było stworzenie systemu zagospodarowania odpadów praktycznie od zera w większości wiejskich osiedli. Do początku 2020 r. nowym systemem było już objętych 374 osiedli wiejskich z 700 tys. mieszkańców.

W tym roku liczba obsługiwanych osiedli zwiększyła się w dwu etapach: w maju doszły 32 wsie z 7,5 tys. mieszkańców,

Zbiórka odpadów zmieszanych w osiedlu Sivin

a we wrześniu dalsze 152 gminy wiejskie z 22,5 tys. mieszkańców. Projekt zbiórki odpadów na całym przewidzianym obszarze jest więc bliski pomyślnego sfinalizowania. Ale na tym nie koniec: w celu kompletnego zamknięcia obiegu odpadów w następnym roku REMONDIS planuje budowę nowej instalacji wstępnego przetwarzania odpadów.

Niezawodny odbiór odpadów ma coraz większe znaczenie zwłaszcza w czasach pandemii. Także w Mordowii REMONDIS codziennie dostarcza na to dowodu, jak z uznaniem donosi lokalna prasa.

Zamykanie obiegów w Szwecji

REMONDIS POSZERZA SWOJĄ DZIAŁALNOŚĆ

Ciągły rozwój – tak brzmi dewiza przedsiębiorczości, która niedawno znalazła zastosowanie w Szwecji. Podczas gdy wcześniej REMONDIS na rynku szwedzkim specjalizował się w zbiórce i recyklingu odpadów opakowaniowych, to obecnie wkracza także w obszar zbiórki odpadów z gospodarstw domowych oraz odpadów przemysłowych i komercyjnych.

Maksymalna elastyczność: zbiórka odpadów na wyspie
Także i leżąca 100 km na północ od Sztokholmu nadmorska gmina Östhammar będzie w przyszłości czerpać korzyści z know-how i specjalistycznej wiedzy wnoszonej przez REMONDIS. Od 2021 roku przedsiębiorstwo rodzinne będzie się tam bowiem zajmować wywozem odpadów biodegradowalnych i zmieszanych.

Na przykład w Sztokholmie oraz w regionach Västra Götaland i Värmland REMONDIS jest od października br. odpowiedzialny za odbiór odpadów szklanych. Organizująca zbiórkę odpadów szklanych w Szwecji spółka SGÅ rozszerzyła zakres istniejącej od wielu lat umowy o te właśnie regiony, w wyniku czego REMONDIS będzie w najbliższej przyszłości odbierać około 110 tys. ton stłuczki szklanej rocznie, co stanowi blisko 60 proc. całej ilości tego rodzaju odpadów w Szwecji.

Ponadto REMONDIS – podmiot sektora prywatnego, świadczący liczne usługi użyteczności publicznej, podejmie się jeszcze jednego szczególnie ambitnego zadania – wywozu odpadów komunalnych oraz zbiórki i segregacji odpadów niebezpiecznych na wyspie Orust. Tę trzecią co do wielkości wyspę Szwecji zamieszkuje około 15 tys. stałych mieszkańców oraz odwiedza w lecie dodatkowo około 15 tys. często powracających turystów. Osobliwością jest przy tym, że pojedyncze domy znajdują się na małych grupach wysp, które nie są połączone z główną wyspą. Dlatego też REMONDIS będzie realizować ten specjalny typ odbioru odpadów za pomocą statku, co jest nowością w działalności firmy. Pierwszy odbiór nastąpi w lutym 2021 r.

W przyszłości REMONDIS będzie odbierać

110 000 ton

stłuczki szklanej rocznie, co stanowi ok. 60 proc. całej ilości tego rodzaju odpadów w Szwecji

We współpracy siła!

REMONDIS I TRANSDEV KONSEKWENTNIE ŁĄCZĄ SWOJE SIŁY W AUSTRALII

Dawanie i branie – to umiejętności cechujące dobre partnerstwo pomiędzy przedsiębiorstwami siostrzanymi. I tak dokładnie jest w przypadku firm Transdev i REMONDIS. Spójrzmy na przykład na Australię. Tu globalny dostawca usług mobilnościowych Transdev przyszłe zagospodarowanie odpadów i surowców wtórnych we wszystkich swoich lokalizacjach powierzył przedsiębiorstwu REMONDIS – kompleksowemu usługodawcy w zakresie recyklingu, gospodarki wodnej i serwisu. W publicznej sieci komunikacyjnej obsługiwanej przez Transdev miesięcznie powstaje ok. 200 ton odpadów i surowców wtórnych.

REMONDIS®

WORKING FOR THE FUTURE

transdev
the mobility company

Przedsiębiorstwo recyklingu odpadów oczekuje więc zadanie zaopiekowania się 60 nowymi lokalizacjami w Australii, w tym 29 promami w Sydney. Oba przedsiębiorstwa mają na celu wspólne i dynamiczne współkształtowanie rozwoju w regionach. A jak to najlepiej osiągnąć? Poprzez transfer know-how i dzielenie się wiedzą w dziedzinie kluczowych technologii prorozwojowych. Przy czym główny nacisk w swojej działalności przedsiębiorstwa kładą stale na rozwój zrównoważony i ochronę zasobów.

REMONDIS i Transdev w Australii

60

nowych lokalizacji

29

promów w Sydney

CZY WIESZ?

Tylko w Australii i Nowej Zelandii Transdev jako globalny dostawca usług mobilnościowych jest operatorem siedmiu rodzajów publicznych środków transportu. Oprócz promów w Sydney zaliczają się do nich także autobusy i tramwaje.

Projekt na lata

KOMPLEKSOWE PROJEKTY WYMAGAJĄ CZASU – CZASAMI NAWET CAŁYCH LAT, JAK POKAZUJE PROJEKT W KOLONII

W Parku Chemicznym Kolonia-Merkenich firma XERVON, która zarządza Parkiem i świadczy dla Parku usługi remontowo-konserwacyjne, krok po kroku remontuje 3-kilometrową sieć estakad rurociągów. Projekt, który na pierwszy rzut oka wydaje się mało skomplikowany, robi duże wrażenie. Na jego realizację przewidziano kilka lat, co ze względu na szeroko zakrojone i ambitne etapy prac nie jest okresem zbyt długim.

XERVON®
WORKING FOR THE FUTURE

W wielu branżach przemysłowych estakady rurociągów są ważnymi arteriami procesów produkcji. Jako konstrukcje nośne dla rurociągów umożliwiają one naziemny transport najróżniejszych mediów i często rozciągają się na duże odległości. Na przykład w Parku Chemicznym Kolonia-Merkenich kilkukilometrowa estakada rurociągów dostarcza prawie wszystkiego, co jest potrzebne do produkcji: od sprężonego powietrza i pary, poprzez chlorek winylu, aż po azot i wiele innych czynników roboczych.

Renowacja estakad rurociągów jest planowana, sterowana i koordynowana przez XERVON Instandhaltung, długoletniego operatora i partnera Parku Chemicznego Kolonia-Merkenich w zakresie usług remontowo-konserwacyjnych

Im więcej usług wymaga skoordynowania, tym większe zalety ma współpraca z kompleksowym wykonawcą

Ciągłe kontrole i szeroko zakrojone renowacje

Aby system funkcjonował bez ograniczeń, XERVON musi go regularnie kontrolować, na przykład za pomocą badań wzrokowych, pomiarów grubości ścianek rurociągów i ultradźwiękowego wykrywania nieszczelności. Dodatkowo, od czasu do czasu konieczne są generalne remonty. Jest to zadanie bardzo skomplikowane, bowiem remont infrastruktury musi być prowadzony bez przerywania pracy urządzeń i z udziałem specjalistów wielu fachów. A ponieważ starsze estakady z reguły mają zabezpieczenia antykorozyjne zawierające substancje, które z dzisiejszego punktu widzenia są uznawane za szkodliwe, muszą być dodatkowo spełnione wysokie wymagania pod względem bezpieczeństwa pracy.

Szeroki wachlarz usług

Renowacja systemu estakad rurociągów w Parku Chemicznym Kolonia-Merkenich rozpoczęła się przed około 5 laty. Od tamtej pory krok za krokiem są naprawiane i odnawiane kolejne odcinki. Od sporządzenia koncepcji projektu do końcowego odbioru jest to w sumie około 20 różnego rodzaju usług do wykonania, z których większość na każdym nowym odcinku trzeba rozpocząć od nowa. Pierwszym krokiem jest zawsze postawienie rusztowań. Następnie odpowiedni fragment estakady jest kompletnie obudowywany, i to od płaszczyzny poziomej do samej ziemi. W efekcie powstają obudowy na 5 metrów szerokie, 10 metrów wysokie i 100 metrów długie.

Prace w zaostrzonym rygorze BHP

Obudowane odcinki pracy są jakby odrębnym światem. W celu zapewnienia wymaganych standardów bezpieczeństwa pracy są one wyposażone przez XERVON w stacjonarne alarmowe czujniki gazu, sprzęt gaśniczy oraz wyjścia awaryjne włącznie z szerokimi na 3 metry schodami ewakuacyjnymi. Szatnie przepustowe oddzielają od siebie strefę wewnętrzną i zewnętrzną, a dostęp możliwy jest jedynie przez śluzy szatniowe. Pracownicy noszą kombinezony ochronne i maski, są wyposażeni w mobilne czujniki gazu i w każdej chwili mogą się skontaktować drogą radiową ze służbą BHP, która z kolei jest w kontakcie z zakładową strażą pożarną.

W ramach projektu są dokonywane zarówno regularne obchody bezpieczeństwa, jak i obchody z klientem. Integralną częścią specyfikacji usług jest ponadto zarządzanie stosunkami z urzędami – od pozyskiwania pozwoleń po sporządzanie dokumentacji.

Współpraca w sprawdzonych strukturach

Prace remontowe każdego z odcinków estakad trwają całe miesiące. W tym czasie usługi specjalistów różnych branż muszą być wykonywane płynnie jedna po drugiej i być ze sobą ściśle powiązane. Stawia to odpowiednio wysokie wymagania pod adresem zarządzania projektem. Przy remoncie estakad rurociągów prowadzonym pod kierownictwem XERVON Instandhaltung są więc zaangażowane wyłącznie specjalistyczne jednostki organizacyjne Grupy REMONDIS. Współpracując ze sobą, zapewniają one realizację wszystkich zadań, co ma kluczowe znaczenie dla sprawnego przebiegu projektu. Bezpośredni dostęp do niezbędnych specjalistów oraz ich współdziałanie w ramach zgranego zespołu daje przedsiębiorstwom zlokalizowanym w Parku Chemicznym podwójną korzyść: po pierwsze – wysoką jakość wykonania, a po drugie – oszczędność czasu i kosztów.

ŁAŃCUCH USŁUG Z WIELOMA ELEMENTAMI

Przy renowacji estakady rurociągów niezbędne są różne, ściśle powiązane ze sobą usługi, które są wykonywane przez osiem wyspecjalizowanych podmiotów Grupy REMONDIS

Koncepcja i kierownictwo projektu

XERVON Instandhaltung

Zarządzanie stosunkami z urzędami, oględziny, pozyskiwanie zgód, pozwoleń itp. w fazie planowania i później

XERVON Instandhaltung

Analiza i opis aktualnego stanu

XERVON Instandhaltung

Ultradźwiękowe wykrywanie przecieków, pomiary grubości ścianek rurociągów

XERVON Instandhaltung

Pobór próbek dawnych powłok ochronnych, badania zawartości substancji szkodliwych

UCL Umwelt Control Labor

Montaż rusztowań i obudowanie odcinków pracy

XERVON, Rusztowania

Zawieszenie rurociągów i ich zamocowanie na rusztowaniu w celu nieprzerwywania pracy rurociągów

XERVON Instandhaltung

Usunięcie starych powłok ochronnych i zanieczyszczonego materiału ściernego

XERVON Oberflächentechnik

Unieszkodliwienie zanieczyszczonego materiału ściernego

REMONDIS

Demontaż kratownic, balustrad itp.

XERVON Instandhaltung

Remont zużytych odcinków rurociągów włącznie z zasilaniem zastępczym przez okres remontu

XERVON Instandhaltung

Wykonanie nowych powłok z zabezpieczeniem antykorozyjnym

XERVON Oberflächentechnik

Usunięcie starej izolacji i nowe zaizolowanie np. parociągów

XERVON, Izolacje

Unieszkodliwienie starego, zanieczyszczonego materiału izolacyjnego

BUCHEN UmweltService

Ponowny montaż i zdjęcie zawieszonych rurociągów

XERVON Instandhaltung

Założenie instalacji elektrycznych, np. dla celów rurociągów lub oświetlenia

XERVON Instandhaltung

Wsparcie personalne w okresach szczytu robót

XERVON Industrial Plant Services

Demontaż obudów i rusztowań

XERVON, Rusztowania

Nie takie łatwe

DLA PRODUCENTA SAMOCHODÓW FORDA BUCHEN WYKONAŁ PRACE PRZYGOTOWAWCZE DO SKOMPLIKOWANEGO DEMONTAŻU DWÓCH WYSŁUŻONYCH TUNELI AERODYNAMICZNYCH

Z chwilą oddania do użytku nowoczesnego ośrodka badań z tunelami klimatyczno-aerodynamicznymi w Centrum Badawczo-Rozwojowym Forda w Kolonii-Merkenich dwa dotychczas wykorzystywane tunele aerodynamiczne stały się zbędne. Usunięcia znajdujących się w nich substancji niebezpiecznych podjęła się firma BUCHEN. Był to projekt o dużym stopniu trudności, bowiem w instalacjach znajdował się czynnik chłodniczy zawierający dichromian sodu oraz olej termiczny. Obie te substancje wymagają szczególnych umiejętności w obchodzeniu się z nimi oraz indywidualnego sposobu unieszkodliwiania.

Na powierzchni wielkości stadionu piłkarskiego można dokonać symulacji dowolnych warunków klimatycznych na Ziemi:

warunki panujące
na wysokości
5 200 m

wiatry o prędkości
do 250 km/h

temperatury od
-40 do +55
stopni Celsjusza

Ford posiada w Kolonii nowoczesny ośrodek badań wyposażony w trzy tunele klimatyczno-aerodynamiczne. Jest to najnowocześniejszy ośrodek tego typu w Europie, który pod jednym dachem pozwala odtworzyć rodzaje pogody całego świata. Czy to Sahara, czy Syberia – na powierzchni odpowiadającej wielkości stadionu piłkarskiego można dokonać symulacji dowolnych warunków klimatycznych na Ziemi, włącznie z wiatrem o prędkości do 250 km/h, warunkami panującymi na wysokości 5 200 m n.p.m., co odpowiada położeniu bazy głównej po północnej stronie Mount Everestu, lub temperaturami od -40 do +55 st. C.

Ta nowoczesna fabryka pogody zastąpiła dwie dotychczas wykorzystywane, oddzielne instalacje testowe, w których pojazdy spod szyldu marki z tradycjami – Forda przez wiele lat zdawały trudne egzaminy. Wraz z wycofaniem z eksploatacji dotychczasowych tuneli konieczny był ich demontaż – zadanie będące nie mniejszym wyzwaniem niż ekstremalne warunki panujące na trasach testowych. Bowiem przed przystąpieniem do demontażu z tuneli musiały być usunięte substancje niebezpieczne, a całe instalacje chemicznie oczyszczone.

Aby zapewnić bezpieczny rozbiór instalacji na części, konieczne było całkowite usunięcie z nich oleju termicznego – łatwo zapalnej mieszanki węglowodorów, izoalkanów i związków aromatycznych, który miał być następnie przetworzony w odpowiednich instalacjach lub unieszkodliwiony termicznie. W przypadku czynnika chłodniczego specjalnej metody postępowania wymagał przede wszystkim zawarty w nim dichromian sodu. Ta szkodliwa dla środowiska substancja była obecna w ilości, co prawda, zaledwie jednego procenta, ale była niebezpieczna ze względu na swoje działanie zarówno trujące, jak i utleniające. Dziś dichromianu sodu już się nie stosuje. Ponieważ z technicznego punktu widzenia całkowite usunięcie tego trudnego do unieszkodliwienia środka chemicznego z roztworu amoniaku nie było możliwe, czynnik chłodniczy lub jego składniki nie kwalifikowały się do ponownego wykorzystania.

W tej tak skomplikowanej sytuacji BUCHEN opracował indywidualną koncepcję demontażu tuneli aerodynamicznych, będącą efektem kombinacji bogatej firmowej wiedzy specjalistycznej i doświadczeń wyniesionych z podobnych projektów. Pierwszym krokiem było dokładne uzgodnienie tej koncepcji z klientem, a także z inspektorami BHP i inżynierami Forda.

Dla samego tylko oczyszczenia chemicznego i usunięcia substancji niebezpiecznej w postaci czynnika chłodniczego BUCHEN przedłożył cztery alternatywne rozwiązania. Ostatecznie Ford wybrał propozycję wydzielenia amoniaku z roztworu i jego spalanie z wydzielaniem azotu i pary wodnej bezpośrednio na miejscu w mobilnej instalacji unieszkodliwiania. Pozostały po procesie wodny roztwór z niewielką zawartością amoniaku można było następnie przełączyć do pojemników i unieszkodliwić.

Układy zawierające olej termiczny zostały najpierw kompletnie opróżnione, a następnie chemicznie oczyszczone. W tym celu BUCHEN wykorzystał emulgator rozpuszczalny w tłuszczach, który podczas pracy instalacji został rozprowadzony w całym systemie. W kolejnym kroku za pomocą pojazdu ciśnieniowo-ssącego zostały opróżnione w najniższych punktach przewody i zbiorniki olejowe, a następnie napełnione wodą. W wyniku tego reszta oleju termicznego zmieszanego z emulgatorem utworzyła emulsję typu olej-woda, która przez pewien czas krążyła w układzie i została później odpompowana za pomocą pojazdu ciśnieniowo-ssącego. Efekt czyszczenia był tak dobry, że można było zrezygnować z pierwotnie planowanego dodatkowego płukania wodą. Dzięki temu, z korzyścią dla klienta, zmniejszyła się ilość ścieków do odprowadzenia.

Dzięki wyczerpującym, koncepcyjnym pracom przygotowawczym możliwe było usunięcie substancji niebezpiecznych w ciągu zaledwie kilku dni. W stworzonych w ten sposób warunkach zapewniających bezpieczny demontaż właściwe prace rozbiórkowe przebiegły bez zakłóceń. Inżynierowie testujący pojazdy producenta samochodów mogą się więc całkowicie skupić na pracy w nowym ośrodku badań z tunelami klimatyczno-aerodynamicznymi, a kierowcy samochodów marki Ford mogą mieć jeszcze większą pewność, że ich samochody poradzą sobie w każdej strefie klimatycznej świata.

BUCHEN®
WORKING FOR THE FUTURE

Na zamówienie Forda BUCHEN zrealizował koncepcję wykraczającą daleko poza rozwiązania standardowe. Efektem był wysoki poziom bezpieczeństwa, krótki czas realizacji, optymalny odzysk i minimalne koszty unieszkodliwienia odpadów

Opłaty na Łużycach niezmienne od 20 lat

WASSERVERBAND LAUSITZ BETRIEBSFÜHRUNGSGESELLSCHAFT (WAL-BETRIEB) DECYDUJĄCYM
CZYNNIKIEM SUKCESU

Gdy po zjednoczeniu Niemiec w 1990 r. na Łużycach zamykano jeden po drugim zakłady przemysłowe i okolice Senftenbergu i Hoyerswerdy zaczęły się systematycznie wyludniać, przyszłość Związku Wodociągów Łużyc (Wasserverband Lausitz - WAL) nie wyglądała różowo. Odważne decyzje, a zwłaszcza zlecenie w 2006 r. prowadzenia eksploatacji infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej należącemu do REMONDIS Aqua przedsiębiorstwu WAL-Betrieb okazały się dla największego przedsiębiorstwa wodociągowego Brandenburgii i jego właściciela bardzo opłacalne. Od 20 lat klienci WAL czerpią bowiem korzyści ze stabilnych opłat za dostawy wody i odbiór ścieków.

Przewodniczący zarządu WAL dr Roland Socher tę historię sukcesu wyjaśnia następująco: – Opłaty za dostawy wody i odbiór ścieków są od 20 lat praktycznie zamrożone, co jest skutkiem ważnych decyzji. Po pierwsze: 15 lat temu przekazaliśmy eksploatację infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej w ręce prywatne, co przyniosło nam duże korzyści, a po drugie – dalekowzrocznie zainwestowaliśmy w przyszłość.

**„Opłaty za dostawy wody i odbiór ścieków
są od 20 lat praktycznie zamrożone”.**

dr Roland Socher, przewodniczący zarządu WAL

Gdy w 1992 r. zakładano WAL, dalekowzroczność była oczywiście potrzebna. Struktury i wielkość nie pasowały już do zmienionej sytuacji w zakresie popytu. Zbudowana w latach pięćdziesiątych stacja wodociągowa w Tettau pod Ortrandem była pierwotnie zaprojektowana na potrzeby zaopatrzenia w wodę nowo powstającego przemysłu, a zwłaszcza koksowni w Lauchhammer. Jeszcze w czasach NRD oprócz odbiorców przemysłowych coraz więcej wody pobierały także gminy Hoyerswerda i Senftenberg, co już w 1962 r. spowodowało konieczność rozbudowy stacji.

W pierwszych latach po zjednoczeniu wysokie potrzeby inwestycyjne doprowadziły do prawie corocznego wzrostu opłat. Jednocześnie nieprzerwanie spadała liczba mieszkańców, a ponadto każda zwwyżka opłat skutkowała większym oszczędzaniem wody. Wskutek inwestycji z lat 90. WAL był wysoko zadłużony, co jednak nie zmieniło faktu, że nadal konieczne były znaczne nakłady na renowacje. Stało się więc pod znakiem zapytania, czy WAL uda się balans pomiędzy spadającymi przychodami a nadal wysokimi kosztami inwestycyjnymi.

Pierwszym kamieniem milowym stała się podjęta na początku obecnego tysiąclecia decyzja o zaniechaniu remontu istniejącej stacji wodociągowej i przystąpieniu do budowy kompletnej nowej stacji. Dla nowej, nowoczesnej stacji uzdatniania wody ustalono jasno zdefiniowane, dobrze skalkulowane ramy kosztowe. Nadal spadające zapotrzebowanie na wodę znalazło odzwierciedlenie w zmniejszonej zdolności produkcyjnej stacji, co zapewniło niższe koszty dostawy wody. W celu pokrycia szczytowego zapotrzebowania na wodę zawarto długookresową umowę z lużyckim przedsiębiorstwem górniczym na pobór wody ze stacji wodociągowej Schwarze Pumpe. W 2005 r. dużym wysiłkiem została także rozbudowana sieć kanalizacyjna i objęła tereny podmiejskie i wiejskie.

Już w 2003 r. zapadła decyzja o przeprowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia na prowadzenie eksploatacji infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej. W wielostopniowym postępowaniu przeprowadzonym w 2005 r. w trybie ogólnoeuropejskiego przetargu został wyłoniony REMONDIS Aqua. Powołana spółka celowa WAL-Betrieb niecałe 15 lat temu podjęła swoją działalność na rzecz Związku Wodociągów Łużyc. Spółka jest w 100 proc. własnością przedsiębiorstwa EURAWASSER GmbH & Co. KG, jednego z wiodących przedsiębiorstw branży wodociągowo-kanalizacyjnej w Niemczech, które prowadzi działalność w różnych gminach i miastach.

Korzyści dla partnerów lokalnych są oczywiste: łączenie know-how z wielu lokalizacji zapewnia usługi idące z duchem czasu, a zcentralizowanie świadczenia usług umożliwia zaoszczędzenie kosztów, zwłaszcza kosztów administracyjnych.

Dziś ponad 200 pracowników WAL-Betrieb troszczy się o zaspokojenie potrzeb gmin, przemysłu, small businessu i klientów indywidualnych, na co oprócz zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków składają się również usługi związane z przyłączami domowymi, doradztwo i organizowanie usług wykonywanych przez pojazdy asenizacyjne, udrażnianie i czyszczenie kanalizacji (włącznie z przykanalikami), a także odprowadzanie wód gruntowych i deszczowych.

A ponadto w ubiegłych latach udało się też powiększyć obszar działania: oprócz Międzygminnego Związku Wodociągów saksońskiego miasta Kamenz do klientów WAL-Betrieb należą również przedsiębiorstwa przemysłowe wschodniej Saksonii. Jest to więc prawdziwa historia sukcesu.

Tu jest dostępny film o firmie WAL-Betrieb

Czystą i niedrogą wodę pomimo wyzwań demograficznych można mieć tylko dzięki nowoczesnej inżynierii wodnej

Łużyce są kolorowe

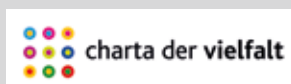
LWG PODPISUJE KARTĘ RÓŻNORODNOŚCI

Karta Różnorodności jest zobowiązaniem do stworzenia środowiska pracy wolnego od uprzedzeń i równo traktującego wszystkich pracowników – niezależnie od ich tożsamości płciowej, narodowości, wyznania, wieku, pochodzenia, orientacji seksualnej i światopoglądu. W ramach Niemieckiego Dnia Różnorodności także i Cottbus (Chociebuż) zmanifestował swoje stanowisko i zaprezentował się jako miasto kolorowe i kosmopolityczne. Do sygnatariuszy Karty Różnorodności należy oprócz LWG Lausitzer Wasser GmbH & Co. KG – wspólnego przedsiębiorstwa miasta Cottbus, przyległych gmin, międzygminnych związków celowych i REMONDIS Aqua – także wiele innych ważnych przedsiębiorstw i instytucji. Są wśród nich Lausitz Energie Bergbau AG, BTU Cottbus-Senftenberg, Carl-Thiem-Klinikum, Envia Service GmbH, CMT Cottbus Congress, Messe & Touristik GmbH, Gebäudewirtschaft Cottbus GmbH, SpreeGas Gesellschaft für Gasversorgung und Energiedienstleistung mbH, IHK Cottbus, Gründungszentrum Lausitz i Actemium Bea GmbH.

KARTA RÓŻNORODNOŚCI

Karta Różnorodności jest inicjatywą pracodawców pod patronatem Angeli Merkel, mającą na celu promowanie różnorodności w niemieckich instytucjach i przedsiębiorstwach. Kartę tę podpisało już 3 tys. pracodawców zatrudniających łącznie 10,4 mln pracowników.

Marten Eger, dyrektor LWG ds. technicznych, z dumą prezentuje podpisaną Kartę Różnorodności

Zgodnie z mottem Dnia Różnorodności jego corocznym obchodom towarzyszą także w Cottbus urozmaicone, kolorowe imprezy. W programie Dnia znajdują się na przykład wspólny piknik jako symbol różnorodności i tolerancji oraz różne warsztaty i podia dyskusyjne. Głos zabierają liczni przedstawiciele przedsiębiorstw i dyskutują o przyszłych polach działań i możliwościach promowania różnorodności we wszystkich obszarach. Chodzi o szanse, które stwarza wielostronny miks, i to zarówno w społeczeństwie, jak i w środowisku pracy.

W tym roku ze względu na aktualną sytuację Dzień Różnorodności odbył się online. Pod hashtagem #lausitzzusammenbunt i na stronie internetowej <https://www.zukunftlausitz.de/diversity-tag-2020/> łużyckie podmioty gospodarcze, instytucje, stowarzyszenia i organizacje pokazują, jak kolorowe i różnorodne są Łużyce jako ośrodek gospodarczy i jak atrakcyjny jest to region także dla pracowników. Punktem kulminacyjnym obchodów Dnia Różnorodności było nakręcenie wideo (<https://www.youtube.com/watch?v=0Hq1cpUSlsU>).

Więcej informacji na stronie:
[zukunftlausitz.de/diversity-tag-2020](https://www.zukunftlausitz.de/diversity-tag-2020)

Tu jest dostępny film z obchodów Dnia Różnorodności na Łużycach

Udane partnerstwo w Bad Breisig

REMONDIS EURAWASSER WYGRYWA OGÓLNOEUROPEJSKI PRZETARG W BAD BREISIG

EURAWASSER

REMONDIS EURAWASSER ponownie wygrał ogólnoeuropejskie postępowanie przetargowe i będzie prowadzić eksploatację systemu wodociągowego należącego do zakładu budżetowego gminy związkowej Bad Breisig w Nadrenii-Palatynacie. Dzięki temu około 4 tys. gospodarstw domowych w leżącej po lewej stronie Renu gminie Bad Breisig będzie do roku 2023 tak jak dotychczas zaopatrywanych w wodę w ramach udanego partnerstwa publiczno-prywatnego. Już od 2010 r. techniczna i handlowa obsługa operatorska jest w gestii oddziału REMONDIS EURAWASSER w Grafschaft. Oprócz samego miasta Bad Breisig do gminy związkowej, a tym samym do obszaru działania REMONDIS EURAWASSER należą także dzielnice Brohl-Lützing, Gönnersdorf, Rheineck i Waldorf.

W Bad Breisig okazuje się, że także w działalności wodociągowej partnerstwo publiczno-prywatne jest dobrym sposobem na osiągnięcie długotrwałego sukcesu komunalnego

Na infrastrukturę zakładu budżetowego składa się 7 zbiorników wody i 9 przepompowni, z których woda jest dostarczana do odbiorców siecią o długości 131 km. Wodę, której roczna sprzedaż wynosi około 680 tys. m sześć., gmina Bad Breisig zakupuje od sąsiedniego miasta Sinzig. Zakres usług powierzonych REMONDIS EURAWASSER w wyniku wygranego przetargu obejmuje techniczną obsługę operatorską wraz z bieżącym utrzymaniem i dozorem inżynieryjno-technicznym nad urządzeniami wodociągowymi, pogotowie wodociągowe, kontrole jakości i zarządzanie jakością, obliczenia dochodowości, pomoc przy działaniach remontowych i inwestycyjnych oraz cykliczną wymianę wodomierzy.

Z 7 zbiorników wody i za pomocą 9 przepompowni woda jest dostarczana do odbiorców siecią wodociągów o długości **131 km**

Na handlową obsługę operatorską składa się między innymi obsługa klienta, kalkulacja opłat, prowadzenie księgowości, sporządzanie planu gospodarczego, współpraca przy przeprowadzaniu postępowań o udzielenie zamówienia i uzyskiwanie decyzji i zgód, sporządzanie rocznych sprawozdań finansowych i wyznaczanie kierownictwa zakładu budżetowego.

Firma REMONDIS EURAWASSER GmbH została utworzona w 2008 r. Ze swojej siedziby w Grafschaft obsługuje ona dzisiaj wielu klientów w północnej części Nadrenii-Palatynatu. Oprócz usług dla wodociągów gminy związkowej Bad Breisig firma za pośrednictwem utworzonej ze swoim udziałem spółki PPP Regionalwerke Grafschaft GmbH prowadzi również techniczną i handlową obsługę operatorską budżetowego zakładu wodociągowego i kanalizacyjnego gminy Grafschaft. Dzięki licznym synergiom w ramach zespołu EURAWASSER, także poza granicami Nadrenii-Palatynatu, oraz efektywnemu zarządzaniu eksploatacją powstają możliwości uzyskania oszczędności, na czym korzystają także klienci.

Orzeźwiająca woda dla Schwerina i na dodatek ochrona środowiska

NOWE PUBLICZNE DYSTRYBUTORY WODY PITNEJ DLA STOLICY MEKLEMBURGII-POMORZA PRZEDNIEGO

Woda w stolicy kraju związkowego Meklemburgii-Pomorza Przedniego jest elementem, na który bardzo często napotykać w tym mieście zarówno mieszkańcy, jak i turyści. Położona nad drugim co do wielkości jeziorem północnych Niemiec, piękna stolica Meklemburgii-Pomorza Przedniego stawia na tę turystyczną atrakcję, a wraz z wydłużającymi się okresami upałów także i na nowe dystrybutory wody pitnej w centrum miasta.

Kto spaceruje po mieście, uprawia biegi wokół jeziora Pfaffenteich lub zwiedza miasto, znajdzie teraz w centrum miasta możliwość zaopatrzenia się w świeżą wodę. Tu bowiem spółka Wasserversorgungs- und Abwasserentsorgungsgesellschaft (WAG), będąca owocem udanego partnerstwa pomiędzy miejskim zakładem komunalnym stolicy kraju związkowego – Stadtwerke Schwerin a należącą do REMONDIS Aqua spółką EURAWASSER, zainstalowała dwa kolejne publiczne dystrybutory wody pitnej.

Nowoczesne dystrybutory ze stali razem z historyczną studnią stoją do dyspozycji na mocno frekwentowanych placach miasta i przynoszą pożytek mieszkańcom i turystom nie tylko w upalne dni lata. Wysokiej jakości woda wodociągowa jest także zasobooszczędną alternatywą dla wody kupowanej w butelkach. – Jest to najbardziej kontrolowany środek spożywczy, pozwala zaoszczędzić pieniądze i przyczynia się do zapobiegania powstawaniu odpadów, zwłaszcza jeżeli weźmie się pod uwagę butelki plastikowe – stwierdza dyrektor WAG Hanno Nispel.

Udana współpraca od 2003 roku

Dystrybutory wody pitnej zainstalował WAG – niezawodny dostawca wody i innych usług dla miasta – który odpowiada też za ich eksploatację i utrzymanie, podobnie jak i za pełne i przyjazne dla środowiska zaopatrzenie miasta Schwerina i 12 gmin należących do związku celowego Schweriner Umland w wodę pitną o wysokiej jakości. WAG świadczy ponadto usługi zarządzania eksploatacją dla schwerińskiego

Zakładu Budżetowego Kanalizacji. Aby wypełnić te wszystkie zadania przedsiębiorstwo w formule partnerstwa publiczno-prywatnego, zatrudniające 87 pracowników, prowadzi eksploatację dwóch stacji uzdatniania wody, czterech stacji ciśnień, oczyszczalni ścieków, prawie 400 przepompowni ścieków oraz łączącej je sieci wodociągowo-kanalizacyjnej.

To, że w przedsiębiorstwie odpowiedzialnym za wodę podstawowe znaczenie dla pracowników oraz w zakresie techniki i eksploatacji ma rozwój zrównoważony, nie może dziwić. „Zasady zrównoważonego rozwoju WAG” zobowiązują do „długookresowej ochrony wód jako środowiska życia i zasobu niezbędnego do życia naszego i przyszłych pokoleń”. Logiczne jest więc, że WAG angażuje się także edukacyjnie: spółka utrzymuje ścieżkę edukacyjną poświęconą wodzie pitnej, uświadamia uczniom na lekcjach, jak prawidłowo należy gospodarować cennym zasobem, jakim jest woda, oraz wspiera lokalne organizacje sportu masowego.

Arsenal nad jeziorem Pfaffenteich: w Schwerinie jest się szybko nad wodą – ten element dominuje w stolicy Meklemburgii-Pomorza Przedniego

„Nalali” sobie pierwsze szklanki wody z nowego dystrybutora przy schwerińskim jeziorze Pfaffenteich: (od lewej) nadburmistrz Schwerina dr Rico Badenschier, dyrektorzy WAG Hanno Nispel i Petra Beyer, prezydent miasta Sebastian Ehlers i Gert Rudolf, przewodniczący frakcji CDU/FDP w Radzie Miasta

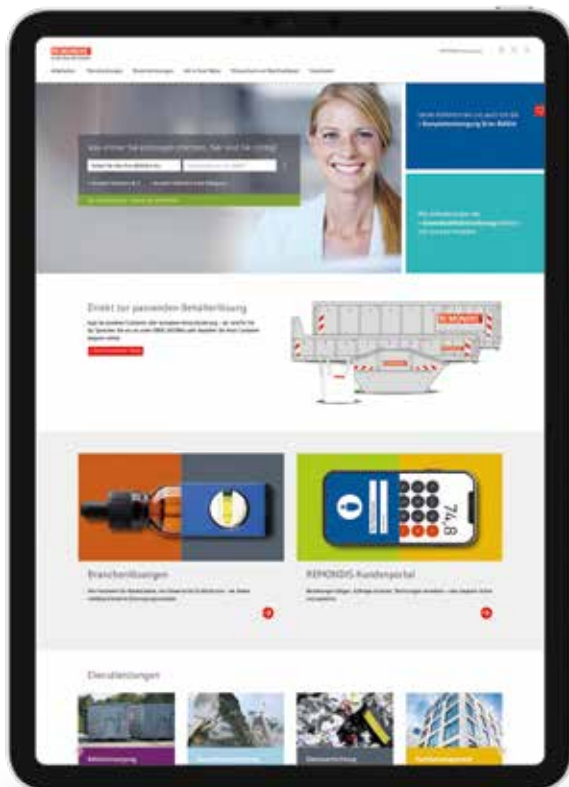
REMONDIS Industrie Service: trzy brawurowo zdane egzaminy końcowe

Pomimo przyspieszonych egzaminów trzy uczennice pobierające naukę zawodu w REMONDIS Industrie Service ukończyły naukę z bardzo dobrymi wynikami. Hanna Klönne, Ramona Krug i Viktoria Wissmann kształcące się w zawodzie handlowca przemysłowego w REMONDIS Industrie Service GmbH & Co. KG na początku roku złożyły egzamin zawodowy z wynikiem bardzo dobrym. Dzięki ukończeniu kształcenia zawodowego z tak dobrym wynikiem Ramona Krug została zatrudniona w dziale sprzedaży w REMONDIS Industrie Services GmbH & Co. KG, a Viktoria Wissmann została nowym pracownikiem biura zakupów REMONDIS Assets & Services GmbH.

Hanna Klönne, Ramona Krug i Viktoria Wissmann (od lewej) złożyły egzamin końcowy z wynikiem bardzo dobrym

All in one: wszystkie rodzaje odpadów, wszystkie usługi i wszystkie oddziały na jednej witrynie

Nowa strona internetowa remondis-entsorgung.de oferuje przede wszystkim jedno: wartość dodaną dla każdego klienta REMONDIS i dla wszystkich, którzy szukają informacji dotyczących zagospodarowania odpadów. To, czy są to klienci z sektora przemysłu lub handlu, czy osoby prywatne poszukujące rozwiązań unieszkodliwiania odpadów, czy przedstawiciele gmin i miast – na początku nie odrywa roli. Całościowy pakiet know-how w zakresie prawidłowego zagospodarowania odpadów dla każdego, każdej branży i każdego rodzaju odpadu jest dostępny na jednej witrynie. Jak prawidłowo zutylizują odpady z warsztatów? Jakich obowiązków dokumentacyjnych muszę dopełnić? Jaki zakład unieszkodliwiania odpadów znajduje się w pobliżu? Kto może mi jak najszybciej dostarczyć kontener? Odpowiedzi na takie i wiele innych pytań dostarcza jedna centralna witryna, która od chwili obecnej pod nową domeną zastępuje wszystkie dotychczasowe regionalne strony internetowe. Dzięki niej żadne pytanie dotyczące odpadów nie powinno pozostać bez odpowiedzi.

Tu znajdziesz odpowiedź na każde pytanie dotyczące odpadów:
remondis-entsorgung.de

Minister ds. środowiska Nadrenii Północnej-Westfalii Ursula Heinen-Esser inauguruje projekt zazielenienia dachów GMVA w Oberhausen

W czwartek, 18 czerwca 2020 r. miasto Oberhausen, Emscher-Genossenschaft i Ministerstwo Środowiska Nadrenii Północnej-Westfalii w związku z dostosowywaniem się do zmian klimatu dały sygnał do startu projektu zazielenienia dachów spalarni śmieci Gemeinschafts-Müllverbrennungsanlage Niederrhein GmbH (GMVA). Jest to pierwsze działanie zrealizowane w ramach projektu „Region odporny na zmiany klimatu o oddziaływaniu międzynarodowym”. GMVA o powierzchni 4,9 ha i przerobie 700 tys. ton odpadów rocznie jest jedną z największych spalarni śmieci w Niemczech. Na istniejących budynkach z płaskimi dachami GMVA zaplanowała ich zazielenienie, które po pierwsze dzięki retencji i ewaporacji wody zmniejszy odpływ do kanalizacji, a po drugie przyczyni się do zwiększenia parowania. Nadburmistrz Daniel Schranz podkreśla: – Dzięki temu projektowi w GMVA w Oberhausen chcemy się stać wzorem do naśladowania w naszym regionie w zakresie dostosowywania się do zmian klimatu. Punktem wyjścia

projektu „Region odporny na zmiany klimatu o oddziaływaniu międzynarodowym” była uchwała rządu landu w listopadzie 2019 r. w sprawie wzmocnienia zielonej infrastruktury w Nadrenii Północnej-Westfalii.

Nadburmistrz Oberhausen Daniel Schranz, minister ds. środowiska Nadrenii Północnej-Westfalii Ursula Heinen-Esser i prezes zarządu Emscher-Genossenschaft prof. dr Uli Paetzel (od lewej) złożyli wizytę w GMVA w Oberhausen

„Dzięki temu projektowi w GMVA w Oberhausen chcemy się stać wzorem do naśladowania w naszym regionie w zakresie dostosowywania się do zmian klimatu”.

Daniel Schranz, nadburmistrz

Pierwszy instagramowy konkurs uczniów zawodu w firmie REMONDIS

W lutym 2020 r. uczniowie zawodu w firmie REMONDIS zostali zaproszeni do konkursu, który polegał na przedstawieniu na krótkim filmie swojego codziennego dnia pracy i swojego wyuczanego zawodu. Video musiało spełniać m.in. kryterium długości 1:30 minuty włącznie z różnymi sekwencjami oraz zachowania formatu 9 : 16. Konkurs uczniów zawodu na Instagramie odbywał się pod hasłem: „Rób karierę i ratuj świat”. Zwycięzcą konkursu został Sebastian Wellenkamp z REMONDIS Medison, którego video zostało następnie

wyświetlone na Instagramie. W swoim wideo Sebastian pokazuje, jak wygląda jego codzienna praca jako przyszłego kierowcy zawodowego i jak postępuje on z odpadami medycznymi.

Czy znasz już konto REMONDIS na Instagramie poświęcone karierze? Tu jest dostępne zwycięskie video i wiele innych informacji z życia codziennego uczniów zawodu w REMONDIS

Sebastian Wellenkamp ucieszył się ze zwycięstwa w instagramowym konkursie uczniów zawodu

Wrzuć kubek i zrób dobry uczynek

REMONDIS I THW KIEL OKAZUJĄ SERCE KIŁOŃSKIM DZIECIOM

Nadburmistrz dr Ulf Kämpfer (z lewej) i Ralph Müller-Beck, kierownik ds. sprzedaży w REMONDIS Nord (drugi z lewej), wraz z THW Kiel angażują się na rzecz dzieci

Nie tak dawno REMONDIS Nord wspólnie z aktualnym mistrzem Niemiec w piłce ręcznej – THW Kiel dał przykład pomocy w walce z ubóstwem dzieci. Razem przekazali oni kwotę 6500 euro stowarzyszeniu „inka” – kilońskiej inicjatywie przeciw ubóstwu dzieci. Stowarzyszenie oferuje cotygodniowe zajęcia muzyczne, sportowe i taneczne dla dzieci z kilońskich rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji społecznej. Dzięki rezygnacji kibiców THW Kiel ze zwrotu kaucji za kubki w ciągu 5 ostatnich dni rozgrywek uzbierało się na projekt 3000 euro. Do tej darowizny od kibiców THW partnerzy dołożyli dalsze 3500 euro.

Nadburmistrz Ulf Kämpfer, sprawujący patronat nad stowarzyszeniem „inka”, pochwalił zaangażowanie THW Kiel i firmy REMONDIS: – Ubóstwo dzieci niestety nie jest w Kilonii zjawiskiem rzadkim. Co trzecie dziecko w Kilonii uchodzi za biedne. Oprócz wszystkich działań ze strony miasta służących zmniejszaniu skutków ubóstwa wśród dzieci, potrzebujemy też aktywności obywatelskiej, czy to w postaci darów pieniężnych, czy też pracy wolontariackiej. Kibice piłki ręcznej, THW Kiel i REMONDIS swoją akcją na rzecz stowarzyszenia „inka” dali wspaniały przykład takiej obywatelskiej aktywności.

„Nam leży na sercu dobro dzieci, a ponadto jako długoletni dostawca usług komunalnych czujemy się ściśle związani z miastem Kilonią”.

Ralph Müller-Beck, kierownik ds. sprzedaży w REMONDIS Nord

REMONDIS wzywa do dalszych darowizn

Ralph Müller-Beck, kierownik ds. sprzedaży w REMONDIS Nord, wyjaśnia pobudki: – Nam leży na sercu dobro dzieci, a ponadto jako długoletni dostawca usług komunalnych czujemy się ściśle związani z miastem Kilonią. Dlatego też wnosimy tu znaczący wkład nie tylko w utrzymanie czystości środowiska, ale i w zmniejszanie ubóstwa wśród dzieci w Kilonii. Stąd też chętnie włączyliśmy się w akcję i naszym apelem o darowizny zamieszczonym na jednym z naszych pojazdów chcielibyśmy wezwać także innych kilończyków do dobrego uczynku.

Duża radość w stowarzyszeniu „inka”

– Szczególnie w roku koronawirusa dzieci z ubogich rodzin potrzebują każdego możliwego wsparcia – podkreśla Jürgen Fenske, przewodniczący stowarzyszenia. – Tak samo jak z darowizny ucieszyliśmy się i z tego, że „inka” stała się znana w zawsze wyprzedanej hali. Dla dzieci i ich rozwoju muzyka, sport, teatr lub taniec jako forma spędzania wolnego czasu są bardzo ważne. Niestety nie wszystkie rodziny w Kilonii są w stanie sfinansować swoim dzieciom tego typu rozrywki. Bądź co bądź 9 tys. dzieci w Kilonii uchodzi za biedne. Stowarzyszenie „inka” chciałoby stworzyć szanse także i tym dzieciom.

W najbliższym sezonie piłki ręcznej THW Kiel i REMONDIS zamierzają kontynuować tę akcję.

FOTORELACJA

◀ Kolejne wyróżnienie dla wielkiego Europejczyka: Norbert Rethmann, honorowy przewodniczący rady nadzorczej Grupy REMONDIS, demonstruje przyznany mu przez frakcję CDU/CSU w Parlamencie Europejskim Medal Europejski

▲ Od lewej: Michael Zolda, kierownik ds. sprzedaży w REMONDIS West, Wilhelm Jasperneite, członek frakcji CDU w Radzie Powiatu Unna i członek Rady Miasta Werne, Anja Karliczek, poseł do Bundestagu, federalna minister edukacji i badań naukowych, Marco Morten Pufke, przewodniczący Zarządu Powiatowego CDU w Unna, Franz-Bernhard Thier, członek zarządu SARIA, oraz Ludger Rethmann, prezes zarządu REMONDIS, podczas wizyty pani minister w centrali SARII w Selm

▲ Sami pracownicy dostarczają dowodu na wysoką jakość kompostu RETERRA. Konkurs na największą dynię wygrał 54-kilogramowy egzemplarz posadzony późnym latem na podłożu z aktywnego kompostu. Kierownik operacyjny firmy RETERRA Björn Zimmer jest wysoce usatysfakcjonowany wszystkimi pięcioma egzemplarzami

▲ W sali kominkowej Przedstawicielstwa Saksonii-Anhalt w Berlinie (od lewej): Herwart Wilms, dyrektor REMONDIS, Wolfram Kuschke, minister w Kancelarii Rządu Nadrenii Północnej-Westfalii w st. sp., Rainer Robra, minister stanu i szef Kancelarii Rządu oraz minister kultury kraju związkowego Saksonia-Anhalt, Ludger Rethmann, prezes zarządu REMONDIS i członek rady nadzorczej Kliniki w Lünen, prof. dr Michael Schäfer, emerytowany profesor gospodarki komunalnej, oraz Clemens Galuschka, ekspert ds. zdrowia i dyrektor Katolickiej Kliniki Lünen-Werne oraz dyrektor Katholische St. Lukas Gesellschaft mbH w Dortmundzie

Proklimatyczne paliwo

Biodiesel wytwarzany z pozostałości biogenicznych i odpadów zwierzęcych w dużym stopniu przyczynia się do poprawy jakości powietrza. To recyklingowe paliwo w porównaniu z ropopochodnym olejem napędowym emituje ponad 60 proc. mniej CO₂, ma niższą zawartość siarki i nie zawiera ani benzolu, ani innych węglowodorów aromatycznych. Są to trzy dobre argumenty przemawiające za inwestowaniem w rozwój zrównoważonej technologii opartej na biodieslu. Obowiązujący od 1 stycznia 2020 r. większy udział biopaliw stwarza nowe zachęty. To pierwszy krok. Perspektywna polityka klimatyczna musi konsekwentnie podążać tą drogą.